

prosvetni delavec

Med drugim preberite

- PRAZNOVANJE MESECA MLADOSTI, str. 2
- POGUMNO, Vendar KRIČNO ISKANJE NOVIH
POTI, str. 2
- ZA BOGATEJŠO IN BOLJŠO ŠOLO, str. 3
- PREMALO ZNANO IN ZA ZAPRTIMI VRATI, str. 3
- IZOBRAŽEVANJE NA DALJAVO – NOVA
PRESKUŠNJA ZA SLOVENSKO ANDRAGOGIKO,
str. 4
- PREVELIKE ZAHTEVE GRENIJO ŽIVLJENJE, str. 5
- PREOBREMENJENOST IN CELODNEVNE OSNOVNE
ŠOLE, str. 6
- REDNI RAZPISI, str. 7

Zgodovinska razpotja

Celotno družbeno dogajanje v zadnjih letih, še posebno upadanje našega gospodarskega poleta, rastoče napetosti v jugoslovanski družbi in zaostrovanje gospodarske in politične krize nas utrjujejo v prepričanju, da smo prišli do usodnega razpotja v naši povojni zgodovini, ko ni več mogoče pristajati na nikakršno oklevanje, odlaganje odločitev ali sprenevedanje. Od tega, katero pot bomo ubrali in kako se bomo na tem razpotju odločili, je odvisna celotna družbena prihodnost, tudi prihodnost vzgoje in izobraževanja.

Prvo in temeljno je vsekakor vprašanje, kakšen socializem hočemo: ali socializem pravično razdeljene bede ali gmotno in du-

hovno bogat socializem, tak, ki bo po meri sodobnega človeka, odprt svetu in perspektivam inovacijske družbe. Ali je naša prihodnost usodno zaznamovana z manjvrednimi razvojnimi zasnovami, zaradi katerih čedalje bolj zaostajamo za razvitim svetom, z brezplodnim razpravljanjem, iz katerega ne vidimo jasne poti v prava dejanja, z neustvarjalnim reševanjem venomer novih težav, iz katerih se nikakor ne moremo izkoptati?

»V teoretičnih izvorih komunističnega gibanja ni najti opravičila za zamisel socializma kot družbe siromašnih ali enakih v siromaštvu. Nasprotno, socializem je v teh predstavah družba, v kateri ljudje živijo bogato, spodbu-

jeni in motivirani za delo in ustvarjanje v njihovem in skupnem interesu,« je poudaril v uvodnem referatu na nedavni konferenci Zveze komunistov Slovenije njen predsednik Milan Kučan.

Da bi zgradili takšno družbo, pa se moramo posloviti od državnega socializma in se otresti vseh tistih njegovih prijemov in razvojnih pogledov, ki so naredili toliko škode – ne samo nam in naši deželi. Svoj pogled v prihodnost moramo oblikovati na drugačnih temeljih, na »razvijanju moderne, demokratične, tehnološko napredne, ekonomsko uspešne, ekološko humane in socialno spodbudne ter v svet odprte slovenske in jugoslovanske

samoupravne socialistične družbe«.

To temeljno dilemo je v pripravi na konferenco zaostroeno opisal France Popit, ko je dejal, da se v Jugoslaviji bijeta dva koncepta – dva povsem različna pogleda na družbo in njeno prihodnost. Na drugi strani pa imamo zamisel državne ureditve, v kateri je oblast osredotočena v birokratski in politokratski eliti, ki v imenu delavskega razreda razpolaga z vsemi naravnimi in drugimi viri, voluntaristično prerazporeja novo ustvarjeno vrednost in manipulira z ljudmi. To je država, v kateri naj bi čimprej izginile narodne in druge posebnosti, češ da je prihodnost Jugoslavije edino v unitarnem, centralistično birokratskem državnem ustroju.

Konferenca ZKS je odločno zavrgla tako temo, preživelo in za prihodnost naših narodov in narodnosti usodno alternativo. Naša pot mora voditi v inovacijsko družbo. Naš cilj pa je sodobna, tehnološko napredna, ekonomsko uspešna, ekološko humana in v svet odprta samoupravna socialistična družba. Za takšen strateški cilj se bo Zveza komunistov Slovenije zavzemala odločno, vztrajno in dosledno, skupaj z vsemi družbenimi silami, ki sprejemajo tako razvojno vizijo in so pripravljeni prispevati k njenemu uresničenju. Podpora, ki jo daje domala vsa slovenska javnost taki usmeritvi svojega političnega vodstva, zbuja optimizem in upanje, da se bo vizija pospešeno spreminjala v stvarnost. Od tega, kako se bodo odločale vodilne sile v drugih republikah in pokrajinah, je tudi veliko odvisno, kako se bodo te razvojne zamisli uresničevale in kakšne bodo ovire, ki jih bo treba pri tem premagati. Napovedana konferenca Zveze komunistov Jugoslavije bo v tem osvetlila še marsikatero neznanost. Nas čakajo ugodna presenečenja ali spet nova razočaranja? Bodo take v prihodnost usmerjene zamisli večinske, ali pa nam je usojena vloga manjšine, ki bo sicer vztrajno opozarjala na zmote večine – vlak tehnološke revolucije pa bo odpeljal v razvito Evropo 21. stoletja – brez nas?

Na razpotju, ki je pred nami, se bo treba odločiti še o drugem, nič manj pomembnem vprašanju: za širitev in poglobljanje samoupravne demokracije ali pa za njeno omejevanje, za sodoben političen sistem, ki zagotavlja vsem temeljne človečanske pravice in svoboščine, ali pa za strogo omejeno ali vsaj preračunano odmerjeno svobodo, ki jo vladajoča birokracija skrbno varuje z represivnimi sredstvi in metodami. Tudi ta dilema je najtesneje povezana z vzgojo in izobraževanjem, z njuno pristno – osvobodilno vlogo ali pa z možnostjo, da bi se ji morali odpovedati in nasilno prilagajati mlade rodove vsiljenim zahtevam in neki stvarnosti, ki bi se nam globoko upirala. Če je od ugodne

rešitve nakopičenih gospodarskih težav odvisna življenjska raven celotnega izobraževanja in vzgoje ter delavcev te dejavnosti, odpira nadaljnja demokratizacija najširše možnosti za uresničevanje idealov sodobne vzgoje, represivna družba pa take možnosti zapira in duši.

»Socialističnega samoupravljanja v inovativni družbi na pragu 21. stoletja ni mogoče razvijati brez demokracije,« je zapisano v programskih usmeritvah, sprejetih na konferenci ZKS. Taka demokracija terja samostojnost in odgovornost delovnih organizacij ter resnično oblast samoupravljalcev, enakopravnost ljudi v procesu dela in delitve njegovih sadov, suverenost in neodgovornost narodov in narodnosti za lasten in skupen razvoj. Razvita samoupravna demokracija terja demokratično in svobodno javnost, terja zvezo komunistov in ne partijo, sindikat članstva in ne državni sindikat, socialistično zvezo kot mesto izražanja avtentičnih interesov ljudi, kot pluralizem gibanj, pobud in ustvarjalnih posameznikov, pa tudi kritično, ustvarjalno in iščočo ZSMS – ne pa organizacijo otrok, ki ne bi imeli pravice kritično tehtati socializma očeta in ga oblikovati tudi po svoji podobi.

Pri preobrazbi političnega sistema je konferenca v sklepnih stališčih močno poudarila nadaljnji razvoj socialistične demokracije, se zavzela za javnost in preglednost nad celotnim procesom političnega odločanja, za omejevanje birokratske samovolje in čedalje širše možnosti za neposredno odločanje ljudi in njihov nadzor nad uporabo narodnega bogastva. V nasprotju s pritiski nekaterih konservativnih sil se je konferenca ZKS zavzela za svobodno javno besedo, za političen sistem, v katerem je svoboda posameznika omejena samo s svobodo drugega človeka. Tako odprtemu dialogu naklonjena družba zahteva temu primerno moralo in kulturo. Demokratični dialog namreč ne more temeljiti na ustrahovanju in osebnem obračunavanju z nasprotniki, temveč le na argumentih, na strpnosti do drugačnih stališč in priznavanju zdravega jedra pri alternativnih predlogih, ki imajo za cilj skupno dobro. Javna beseda naj bi dobila večjo družbeno veljavo, pa tudi odgovornost, po načelu, da ima vsak sicer pravico do zmote, ne pa tudi do širjenja polresnic, podtikanja in politikanstva, česar v javnih polemikah danes žal ne manjka.

Razpotja, na katerih smo se znašli, so preveč odločilna, da bi se lahko prepustili usodi, češ, bo kar bo. Zavedati se moramo, kam vodijo različne poti in po svojih močeh pripomoči k pravičnim odločitvam. Programske smernice, sprejete na nedavni konferenci ZKS, o tem veliko povedo vsakemu od nas.

JOŽE VALENTINČIČ

Li Shan
(17.–18. st.):
Cimetovec
in trs,
vodne barve,
papir

dogodki novosti

PRAZNOVANJE MESECA MLADOSTI

Ideologija kot umetnost

Kolikor je mladinski kongres v Krškem leta 1986 potrdil slovensko mladinsko organizacijo, toliko več negotovosti je sprožil v zvezi jugoslovanske mladine. Neskladje dveh programov se je nekaj mesecev kasneje, na zveznem kongresu v Beogradu, še potrdilo. Poraz slovenskih mladinskih pobud je že nakazoval krizo, v katero je organizacija zašla slabo leto kasneje. Nezaupnica slovenskemu kandidatu za predsednika pa je potrdila, da se razlikam v Jugoslaviji tudi mladina ne more in noče izogniti. Deklarativna zavezanost enotnosti je povzročila, da se ji še do zdaj ni posrečilo izoblikovati izhodišče za delovanje organizacije, čeprav se enoletno »poskusno« obdobje že približuje koncu. Prav ta nedodelanost pa obeta nove zapletljive. Mandat za predsednika naj bi ponovno pripadal slovenskim mladincem, ki pa predsednika – tako kažejo izkušnje – ne bodo tako zlahka izbrali.

Vendar pa so nas letošnji dogodki izučili, da se vsa predvidevanja hitro spremenijo, če se ne upošteva še ene za mladinsko organizacijo pomembne prvine. Patronat nad mladinci ima v mnogih okoljih še zmeraj Partija, ki različno vpliva na odločitve mladincev. Jasno je, da lani slovenskega kandidata za predsednika ni zavrnila mladina, ampak Partija. »Šuvarjevo pismo« je le en dokaz tovrstnega delovanja. Tudi spremenjene zasnove praznovanja meseca mladosti z ukinitvijo štafete mladosti ni izglasovala mladina, temveč Partija. Čeprav ta trditev ni dokazana s kakšnim novim pismom, je bil dovolj zgovoren sam mladinski predsednik. Po njegovih besedah je tedaj namreč bila »dobra volja«, da bi ukinili anahronistični štafetni tek. Prav tej »dobri volji« se imamo zahvaliti, da so mladinci sami sebi in vsem načelom v posmeh, čeprav negotovo, pa vendarle dovolj visoko dvignili otekle prste. Tega si seveda niso

mogli dovoliti ob vprašanju sklepne prireditve na stadionu JLA. Kljub ubogljivemu vedenju, se niso mogli izogniti težavam, ali natančneje povedano, prav zaradi takšnega vedenja se zmeraj pojavljajo težave. Da jim ne bi kdo očital, da prehitro zamenjajo tradicijo, so zavrgli vse scenarije za končno prireditve – po katerih bi bilo mogoče proslavo uprizoriti zunaj stadiona – in da bi se izognili »nesolidnim« slovenskim mladincem, so predvideli nastop mladih iz Zagreba, Beograda in Skopja. To je seveda povzročilo, da so drugi negodovali. Kot odgovor na ekskluzivnosti Armade so ponudili nastop pripadnikov JLA, ki bi bili pomešani med druge udeležence prireditve. Prav tega pa Armada ni sprejela. In navsezadnje, da bi se ognili vsem nepotrebnim politizacijam mladinskega spektakla, je Odbor za proslavo sprejel scenarij avtorjev (Madželi, Frey, Aleksič, Dolenič), ki ponujajo čisto umetniško predstavo. Te estetike vojska ne sprejema, nasprotovala pa ji je tudi večina članov mladinskega predsedstva. V prireditvi namreč še zmeraj iščejo sporočilo in namen. Prav »neberljivost« čiste umetnosti pa omogoča številne manipulacije. Preveč je še v zavesti lanskoletna afera ob plakatu, da bi mladinci zaupali umetnosti, zato namesto ideologije ne sprejemajo umetnosti.

Prav v tem pa je srž vsega mladinskega pečetja. Negotovi in nesamostojni zmeraj izbirajo varne poti, neizkušeni radi sprejemajo nasvete, poslušni sklanjajo glavo in upogibajo hrbet, preračunljivi pa koleno. Od rodu pohabljenih značajev preprosto ne moremo zahtevati moralne držbe. Kakor ni političnega spektakla brez ideologije, tako tudi mladinske organizacije ni brez spektaklov. Če bi ta organizacija namesto ideologije sprejela umetnost, bi se ukinila kot politična organizacija. Zato nam še naprej ponuja ideologijo kot umetnost.

MATJAŽ ALBREHT

Avtor neznan (zač. 15. st.): Bambus na Vzhodni gori, vodenke, svila

Pogumno, vendar kritično iskanje novih poti

Kaj prinašajo sodobni tokovi s področja vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov z odklonskim vedenjem?

Sredi aprila je bilo na Pedagoški akademiji v Ljubljani strokovno srečanje specialnih pedagogov in drugih strokovnih delavcev, ki se ukvarjajo z otroki in mladostniki, katerih vedenje označujemo kot odklonsko ali neskladno s pričakovanji in pravili okolja.

Srečanje je bilo priložnost, da smo lahko ob temeljitem pogledu na razvoj tovrstnega pedagoškega dela pri nas (razstava Slovenskega šolskega muzeja o naših vzgojnih zavodih) primerjali zdajšnje pedagoško prakso na slovenskem s tokovi na tem področju v naši neposredni bližini na Hrvaškem pa tudi v Italiji, Avstriji, in ZR Nemčiji.

Če poskušamo strniti številne zanimive informacije, spodbudne tudi za razvoj pri nas, potem se zaustavimo ob tehle ugotovitvah:

Mladih s težavami v razvoju in takšnih, katerih vedenje lahko označimo kot odklonsko, je v svetu kar precej. Številke govorijo, da jih je celo čedalje več. Tudi pri nas jih ni tako malo, da bi si smeli pred tem problemom zapirati oči.

Kaže, da sodobni ritem življenja in množica zahtev, ki jih le-ta nalaga odraslim pa tudi našim potomcem pomeni tudi zanje dokaj velik in hud boj. V tem boju pa niso vsi enako konkurenčni. Slabše se odrezajo tisti, ki živijo v nespodbudnih družinskih okoliščinah in nimajo trdne psihosocialne pripravljenosti. Takšne mladostnike zamaja huje kot druge, posledice pa so: odklonsko vedenje, iskanje pozornosti, neprimerno opozarjanje nase. Okolje se odziva na to s kaznjivo.

Tako kot se v mnogočem spreminjajo družbene razmere, v katerih živi naša mladina, se spreminja tudi tip in oblika njenih najpogostejših težav in odzivov okolja nanje. To pa pomeni za specialne pedagoge in vzgojnoizobraževalne organizacije velik izziv in zahtevo po nenehnem iskanju novih poti.

Od teh naštetih le najpomembnejše:

Že pred dvajsetimi in več leti so spoznali, da življenje mladih z motnjami vedenja in velikih ustanovah ni rodilo pričakovanih sadov, kljub tretmanskim usmeri-

tvi, in čeprav so imeli dobro strokovno pedagoško in terapevtsko skupino.

Vzroki: mladi so se čutili iztrgane iz svojega prvotnega, četravnega za njihov razvoj neugodnega okolja. Vanj so se po bivanju v ustanovi vrnili, toda zaradi celotne organiziranosti življenja v takšni ustanovi (domu, zavodu) so bili nekako iztrgani iz naravnega življenjskega ritma.

Ta spoznanja so povzročila, da je bilo precej institucij (praviloma) drastično ukinjenih; vendar je bilo socialno polje tako za odrasle kot za mlade še pregledno, intimno in domače, začela pa se je razvijati mreža ustanov, ki so bile približane neposrednemu okolju.

Poleg tega so v domove vplele vedno večji delež samookrbe, bivalne enote (vzgojne skupine) so postajale samostojnejše. Samostojnost mladih so poskušali stopnjovati, privajali so jih na samostojnejše življenje, takšno, kakršno so morali živeti tudi po odhodu iz ustanove. Ne smemo pozabiti, da večina te mladine ne more pričakovati pomoči domačega okolja – saj je bil to tudi eden izmed temeljnih razlogov za napotitev v dom.

Tako imenovana tretmanska usmeritev se je umikala celotnemu načinu obravnave: odgovornost za pomoč in spremljanje ter oporo mladim prevzamejo eden, dva ali trije vzgojitelji (pedagogi). Ti pa se za tega mladostnika zelo zavzamejo in mu kot »starejši, bolj izkušeni, razumevali, a tudi odločni odrasli«

pomagajo vstopiti v samostojno življenje.

Interne oblike šolanja so zamenjali dobro premišljeni integracijski modeli. »Težavnega otroka« niso le odposlali v redno šolo, temveč so poskrbeli tudi za potrebno število ur individualne, specialno-pedagoške ali tudi zgolj učne pomoči zanj. Kajti le tako je bil učenec sposoben nadomestiti primanjkljaje, ki so mu sicer onemogočali napredovanje v normalnem razrednem kolektivu.

Povečevala so se prizadevanja in inventivnost pri iskanju primernih programov v ambulantnih oblikah dela, pri Centrih za socialno delo, različnih posvetovalnicah in službah (pri nas bi rekli, v sami krajevni skupnosti), ki so ustrezale potrebam odrasčajočih.

Skratka, preventivna dejavnost je postala enakovredna sestavina prizadevanj za pomoč mladim.

Čedalje bolj so spoznavali, da je treba v programe uvrstiti tudi otrokovo socialno skupino – družino. Nastajali so projekti, ki niso obravnavali le otroka, temveč vso njegovo družino, ter so tudi njihovim staršem pripomogli k dojetanju novih vedenjskih vzorcev, spremenjeni medsebojni komunikaciji v družini, ne pa zgolj k spremembam v otrokovem vedenju.

Tako ob pregledu sodobnih oblik dela na tem področju lahko trdimo, da delujejo specialne ustanove z jasnimi in ciljno usmerjenimi zasnovami dela, prilagojenimi potrebam mladih; v krog ustanov so se umestile stanovanjske skupine, razvile so ambulantne oblike dela v neposrednem okolju, kjer živijo ljudje, uveljavljajo se dnevne oblike dela, pri teh otrok ne iztrgamo iz družinskega okolja, ampak s posebno pomočjo posežemo na najbolj ogrožena področja (šola, prosti čas – oblikovanje delovnih in učnih navad).

Novejša oblika za reševanje problemov najhujše motenosti dostnikov so projekti tako imenovane »doživljajske pedagogike«, kamor sodijo večmesečni in skrtno pripravljena potovanja v oddaljene dežele, do šest mesecev trajajoče jadrnanje, bivanja v kmetijah in spoznavanje gačnega življenjskega ter vnostnega okolja kot je mladostnikovo primarno socialno področje.

Takšne oblike dela imajo psiho-pedagoške značilnosti: ljenjsko okolje je zelo stvarno tako da so mladi in njihovi vzgojitelji postavljeni pred resne življenjske probleme, te pa rešujejo skupaj, v sodelovanju in medsebojni odgovornosti tem spoznavajo svoje meje meje drugih (meje sposobnosti, potrpljenja, pripravljenosti gažiranja, pomoči). Vse to ne poseže v njihovo doživljanje kot stereotipno bivanje v ustanovi (odtud tudi ime teh zasnov in tako, da v resnici »premak« njihova večkrat »od preskušanja« utrjena čustva.

Seveda so vsi ti projekti skrbno pripravljani, vloge in določene, odgovornost delavcev, mladi in vzgojitelji skupno rešujejo probleme, delajo polju, pri živini, razdeljujejo vloge in dela na jadrnici, na tovanjih priložnostno delajo).

Pri vsem pa se najde čas za učenje, večinoma je to individualno vodeni pouk ali priprava na izpite v poklicnem izobraževanju.

Zanimivo pa je, da ti projekti čeprav na videz »ekskluzivni«, dražji od domače oskrbe.

Morda bi lahko te misli strokovnem srečanju, ki je nam, strnili v eno: Ob pogledu na naš preteklost lahko rečemo, da moramo biti pri iskanju na tem specialno pedagoškem področju pogumni, vendar skovno kritični.

ALENKA KOBOLT

Nova vloga šole zahteva drugačnega učitelja

S srečanja slovenskega društva učiteljev pedagogov

Letošnjega 15. in 16. aprila je bilo v Mariboru prvo strokovno srečanje slovenskega društva pedagogov z naslovom Inovativnost šole, ustvarjalni vzgojni stil in vloga pedagoga. Namen posvetovanja, ki ga je pripravilo slovensko društvo pedagogov, je bil pogovor o inovativni šoli, pomeni učitelja, ki vodi ali vpelje inovacijo, in vlogi pedagoga kot spodbujevalca in akcijskega raziskovalca. Predstavljene so bile evropske, jugoslovanske in domače izkušnje.

V plenarnem delu je Dora Gobeč v prispevku Inovacije v osnovni šoli – evropske izkušnje predstavila izsledke projekta Evropskega sveta, ki ga je izdelalo 21 držav članic tega sveta. Projekt je potekal pet let (1982–1987), vodilo ga je 30 vrhunskih evropskih strokovnjakov s področja šolstva. Sklepno poročilo in priporočila za nadaljnje delo so bila obravnavana leta 1987 na konferenci v Nici.

Temeljna spoznanja projekta lahko povzamemo takole: Znanost in tehnika se v Evropi čedalje hitreje spreminjata. Spreminjajoča se družba in starokopitna šola nista uravnoteženi, šola bremenita družba in notranje spremembe v sami šoli. Pritiski, ki na šolo prihajajo od zunaj, so raznoliki in celostni.

Različnost postaja temeljna vrednota. V pedagoškem jeziku postaja razvijanje otrokove individualnosti temeljni smoter in načelo osnovnega izobraževanja. V šolo prodirajo novi načini pridobivanja in podajanja znanja. Zal šola temu ne zmore slediti, v tem ne more tekrovati s svetom, spoprijeti se mora s temeljnimi vprašanji prenašanja in pridobivanja sporočil.

Uspešnost šole ne more več temeljiti predvsem na metodah poučevanja, temveč na globljem razumevanju otrokovega učenja. Izhodišče vzgojno-izobraževalnega procesa ni več podajanje učne snovi, ki se neprenehoma širi in drobi, temveč na otrokovo dojetanje temeljnih postopkov pridobivanja znanja ter usposabljanja za življenje.

K novim pogledom na učenje sta zelo veliko pripomogli psihologija osebnosti in nova veda kronobiologija. V novi šoli predvsem rešujejo probleme, se učijo z odkrivanjem, prednost dajejo izkušnjskemu učenju in zlasti metakogniciji ter hevrstičnim prijemom.

Prihodnja naloga šole, zlasti učiteljeva je, da razvije svobodno mišljenje in ponudi številne ključne za reševanje problemov: različne vzorce problemov, možnosti za reševanje, različne rešitve. Sodobna šola se kar najbolj odpira v okolje in postaja nova skupnost, ki povezuje.

Novi slogi dela so razvili tudi nov način ocenjevanja, ki zmanjšuje zavirajoče učinke neprimerne ocenjevanja ter povečuje učinkovitost učenja. Pomembno postaja, da učitelj, namesto da bi zbiral učenčeve ocene, razmišlja, kako bi olajšal otroku učni proces. Osnovno izobraževanje mora dati več kot osnove branja, pisanja in računanja. Osnovna šola je temeljna stopnja procesa učenja, ki traja potem vse življenje v multikulturni skupnosti (demokratske vrednote, tolerantnosti, participacije, odgovornosti...).

Enciklopedično znanje ima omejeno vrednost pri prevzemanju odgovornosti v življenju, kakršno pričakujemo od človeka

v 21. stoletju. Spoštovanje in podpiranje otrokove individualne avtonomije zahteva diferencirano poučevanje.

Nova vloga šole zahteva tudi drugačnega učitelja: takšnega, ki ne bo le poučeval, temveč bo prenašal družbena sporočila (bo ustvarjalec, pospeševalec, usmerjevalec). Učitelj se mora prilagoditi novemu komuniciranju, novim socialnim odnosom in pristnemu delu.

Ladislav Bogar je v svojem referatu predstavil Osiješki model – snovanje inovacij in vplevanje inovacij v osnovno šolo. Predstavil je temeljno izhodišče osiješkega modela samouprave zasnove šole, temeljna načela, program, organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela v taki šoli, šolski prostor, delovno vzgojo ter spremljanje in vodenje učenec. Poudaril je, da bo končna različica modela dosežek ustvarjalnega dela vseh sodelujočih. Katera različica modela bo uresničena v posamezni šoli, pa je odvisno od učiteljev, učencev in staršev.

Temeljni namen modela je šolo prilagoditi učencem, ustvarjati takšno šolo, v katero bodo

otroci radi hodili, našli v možnosti za razvoj svojih sposobnosti, šolo, v kateri se bo liko delalo, kjer bodo učenci najbolj angažirani in dejavni, ustvarili šolo, ki bo v mnogih drugačna od tiste, ki jo imajo zdaj.

Po plenarnem delu je sledila razprava v osmih pedagoških lavnicah. V njih so bile obravnavane tele teme:

- inovacije v pripravi na šolo
- prenos osiješkega modela slovenske inovativne šole
- pregled inovativnih oblik metod dela v osnovni šoli
- delo z nadarjenimi
- pedagog – ustvarjalec, pospeševalec, usmerjevalec
- inovacije v srednjem usmjenem izobraževanju
- prikaz sodobnih avdiovizualnih sredstev in opreme
- raziskovalni prijem pri viranju šole.

Prvo srečanje ob ustanovitvi društva, bogata vsebina in njena izkušnja bo prav gotovo spodbudila vse udeležence, da bodo po svojih močeh ustvarili boljše razmere za kvalitno delo v naših šolah.

VERA ČONČ

UTRINKI S KONFERENCE ZKS

Šole ni mogoče amputirati, ne da bi imeli veliko invalidov.

Božidar O.

Učitelj je ključ drugačne, boljše, bolj kakovostne šole.

Franci I.

Učitelja smo speli v spone normiranja, ga ločevali. Sami točkujemo, merimo »s stoparico«, koliko časa popravljamo učne izdelke, koliko časa gre za govorilno uro in drugo. Pri tem smo v zadušili še tisto zadnjo mero idealizma, ki smo ga prinesli iz kadrovske šole – učiteljske.

Ana I.

ZA BOGATEJŠO IN BOLJŠO ŠOLO

Še zmeraj daleč do cilja

Konferenca ZKS je sicer že za nami, kljub temu pa bi rad spregovoril predvsem o 15. točki tez, namenjeni družbenim dejavnostim. Med uspešnejšimi prizadevanji je omenjen program izenačevanja osebnih dohodkov. Prav za vzgojo in izobraževanje pa moramo posebej ugotoviti, da dosežkov tega izenačevanja še ni opaziti; to je še zelo milo povedano ob resnici, da so razlike pri vrednotenju pedagoškega dela med občinami še zmeraj prevelike. Tako npr. podatki Izobraževalne skupnosti Slovenije za osnovno šolstvo kažejo, da znaša v letu 1987 razlika med »najslabšo« in »najboljšo« občino (to sta občini Ormož in Kranj) skoraj 30 odstotkov ali pri povprečju osebnega dohodka 308 222 din skoraj 100 000 dinarjev. Vzporedno objavljeni podatki o osebnem dohodku v gospodarstvu nas prepričajo, da gospodarska moč občine – po njej občina Kranj ni na vrhu in občina Ormož ne čisto na koncu – in vrednotenje pedagoškega dela nista nujno ali zmeraj sorazmerna; to pomeni, da imamo precej občin, ki so po dohodku gospodarstva visoko nad povprečjem, pri šolstvu pa globoko pod njim (npr. Koper, Slovenj Gradec), pa tudi nasprotno (Črnomelj, Ptuj). To se pravi, da je resnično nagraje-

vanje učitelja preveč odvisno od dobre ali slabe volje tistih, ki se v občini dogovarjajo. Skupna družbena volja, s katero bi morali vplivati po enotnih merilih v izobraževalni(h) skupnosti(h), in predvsem po družbeno-političnih organizacijah (sindikatu, ZK) je torej premalo uveljavljena. Nemiri v šolskih zbornicah, ki jih povzročajo ugotavljenе in znane razlike med občinami celo na istem območju, so pogosti in že tako obsežni, da občasno resno ovirajo vzgojno-izobraževalno delo. Te zunanje razlike, zaradi katerih se porajajo čedalje glasnejše zahteve, naj jih nekdo – tudi partija – čimprej odpravi, so že kar stalen vir nezadovoljstva. Drugi takšen vir so notranje razlike – točkovanje dela, (ne)vrednotenje učiteljeve izobrazbe in še kaj. Ob čedalje manjših možnostih za resnično samoupravno odločanje – tudi o denarju ali za nikoli zares uresničeno svobodno menjavo dela se čedalje pogostejše pojavljajo predlogi (tem se pridružujem), naj šoli vendarle že omogočimo, da se bo poglavitno osredotočilo na vzgojno-izobraževalno delo, celotno »finančno samoupravljanje« pa naj poteka v izobraževalnih ali ustreznih (občinskih in republiških) samoupravnih skupnostih. Enako velja za

srednje šole in otroške vrtce. Le tako bomo lahko okrepili vzgojno in s tem tudi idejno vlogo šole, s katero zdaj iz znanih razlogov nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Dodatni nemir prinašajo prav zdaj različni načrtovani resolucijski ukrepi, ki so neposredno uperjeni proti najkakovostnejšim oblikam vzgojno-izobraževalnega dela (celodnevni osnovni šoli to šolo, ki marsikje po Evropi prevladuje ali pa je celo edina oblika osnovne šole, ukinjamo; o tem bi morala ZK kot njena pobudnica določeneje povedati svoje mnenje; dodatnemu in izbirnemu pouku, interesnim dejavnostim, glasbenim šolam) ali proti socialni vlogi šole (podružnicam, podaljšanim bivanju, prehrani učencev, obsegu, otroškega varstva). Za eno in drugo smo si dolga leta prizadevali. Takšni ukrepi, ki imajo poleg vsega še dvomljiv končni denarni učinek, pa se še zdalec ne ujemajo z načelnimi stališči o pomenu izobraževanja in znanja, ki naj bi pripomogla k izhodu iz družbene krize. Za uresničitev takšnih deklariranih ciljev se moramo usmeriti na povsem nasprotno pot, torej na gmotno krepitev vzgojno-izobraževalnega sistema na vseh ravneh. V naši šoli prav zaradi pomanjk-

ljive opremljenosti še zmeraj prevladuje predavateljski način dela s spominskim pridobivanjem znanja namesto posamičnega in izkušnjskega. Šele to pa postavi učenca v ospredje ter naredi iz njega toliko opevani »subjekt« vzgojno-izobraževalnega procesa. Družba preprosto ne more tehnološko napredovati, če ne daje dovolj denarja za tehnologijo pridobivanja znanja. Pri nas pa se še zmeraj dogaja, da sproti sistemski ukrepi celo ovirajo vlaganje v izobraževanje in s tem neposredno tudi uresničevanje dogovorjene politike, čeprav že precej let opozarjamo na premajhen delež družbenega proizvoda za izobraževanje in znanost. Zavedam se, da je danes težko zahtevati več denarja za karkoli, toda na podlagi objektivne primerjave vseh izdatkov za družbeno nadgradnjo vendarle ugotovimo, da obravnava dejavnost v naši družbi ni predraga. Takšna ugotovitev bi morala spodbuditi potrebne spremembe: šele potem bomo lahko pričakovali, da bo naša šola postala dovolj močna opora za ustrezne rešitve iz kriznega stanja in s tem pomagala oblikovati socializem, kakršnega si želi družba in še zlasti mladina. Od tega pa smo zdaj še precej daleč.

FRANČEK LASBAHER

»Neprimerna organiziranost povzroča težave«

Ob članku Frančka Lasbaherja v 6. številki Prosvetnega delavca 28. 3. 1988

Tov. Lasbaher govori o neustreznosti predpisa, po katerem je število oddelkov v enem programu pogoj za samostojno organiziranost šole; zato je treba zlasti v okoljih, kjer se vpiše v posamezne izobraževalne programe manj učencev, le-te počevati v dislociranih oddelkih. Od kakovosti šole in njenega kolektiva je odvisno, kako kakovosten je pouk v teh oddelkih, saj matične šole po pravilu »samo posojajo žig« in si zaračunajo prispevek za matičnost – veliko več sodelovanja pa ponavadi ni.

Razmere, o katerih govori avtor, so podobne ali pa še slabše, ko gre za izobraževanje odraslih – ob delu.

Na področju (tudi) strokovnega izobraževanja odraslih so namreč delavske univerze zelo dejavne, ker so odraslim slušateljem večinoma zelo »pri roki«, ker delujejo skoraj v vsaki slovenski občini in so pri organizaciji pouka neobremenjene z institucionalnostjo šolskega sistema.

Vendar pa smo zaradi istega predpisa, o katerem govori tov. Lasbaher, prisiljene organizirati pouk v sodelovanju z matičnimi šolami, med katerimi jih je kar nekaj, ki so izobraževanje ob delu izrazito nenaklonjene in ga tudi podcenjevalno obravnavajo še zlasti, če ne poteka pod njihovo streho.

Menim, da je treba izobraževanje organizirati predvsem tako, da zadosti družbenemu, gospodarskemu in osebnemu interesu slušateljev in da se mora zato institucionalni interes šolstva prilagoditi splošnim težnjam po širjenju možnosti izobraževanja ob delu. Če pa je interes sistema drugačen, potem je boljše, da ga ne zapisujemo v nikakršne dokumente. Farizejstvo poraja samo nesoglasja in slab sloves.

Cepprav avtor v svojem članku omenja samo Zakon o usmerjenem izobraževanju in mu naprti vso krivdo za neprimerno organiziranost šolstva, pa menim, da je krivec za trenutne neustrezne razmere prav tako Družbeni dogovor o merilih za razmeščanje izobraževanja v SR Sloveniji (Ur. l. SRS, št. 21/81), saj so v njem podpisniki dogovora zagotovili razmere, kakršne zdaj vladajo v šolstvu in izobraževanju.

Morda sta bila v začetku osemdesetih let tak Zakon o usmerjenem izobraževanju in tak družbeni dogovor dobra in potrebna in so imeli vsi, ki so zakonodajno sprejemali, najboljše namene, toda tudi pot v peklo je tlakovana z najboljšimi nameni.

Verjamem, da si šole po vseh reformacijskih in protireformacijskih bojih želijo ustvarjalnega miru brez »drežanja« majhnih šol in delavskih univerz – toda kaj, ko neživiljenjska organiziranost poka po vseh šivih.

Kaj se dogaja?

● Univerzi sta se uprli »pedagogizaciji« učnega sistema in učnih metod na študentih, ki so po vrsti vsi odrasli ljudje.

● Andragogi (premalo odločno) opozarjajo, da se v študij oziroma v izobraževanje ob delu vključujejo odrasli, zaposleni ljudje, ki »pedagogizaciji« učnih metod in organiziranosti čutijo kot (upravičeno) odvečno.

● Delavske univerze (v premalo odzivnih okoljih) ugotavljajo nenehno povečevanje zanimanja za pridobivanje strokovne izobrazbe ob delu, čeprav uradne statistike kažejo 40-odstotni upad slušateljev ob delu od leta 1980.

Nočem biti ena tistih, ki samo ugotavljajo, da je vse narobe in ne storijo nič, da bi bilo kaj bolj prav, zato se pridružujem pozivu upravnim in samoupravnim organizacijam, ki odločajo o izobraževanju v SR Sloveniji:

– Mladina, ki je vzgojno in strokovno nacionalna skrb, naj se vrgaja in izobražuje v šolah s pedagoškimi metodami v ingerenci Izobraževalne skupnosti Slovenije kot instituciji narodnega pomena.

– Odrasle slušatelje in študente naj izobražujejo (in vzgajajo) specializirane organizacije z andragoškimimi metodami.

– Učni programi za izobraževanje ob delu naj bodo prav tako skrb Stokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje kot programi za mladino.

– Ustanovi naj se andragoški center (ali svet ali kaj drugega) kot strokovna institucija za reševanje problemov v izobraževanju odraslih, ki naj obvezno sodeluje tudi pri pripravi izobraževalnih programov za izobraževanje ob delu.

– Delavske univerze ali izobraževalni centri naj bodo an-

dragoške organizacije za strokovno in splošno izobraževanje; njihovi organizacijski, kadrovski in gmotni sposobnosti naj bo prepuščeno, da izobraževanje izvajajo samostojno ali v sodelovanju z matično šolo.

– Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo in Zavod SR Slovenije za šolstvo skrbita za svetovanje in nadzor nad kakovostjo pouka (tudi) v organizacijah za izobraževanje odraslih, zato je obvezna navezanost na matično šolo nepotrebna.

– Majhne šole imajo zlasti v manjših krajih svoj čar in smisel: vedno so bile nosilke razvoja duha in razuma, ne so živele z okoljem in mu dajale svoj pečat; sedanjí sistem dislociranih oddelkov deluje tuje: kdor hodi v šolo, naj bo učitelj, učenec ali

slušatelj, se z njo poistoveti – z dislociranim oddelkom se ne more.

– Delavske univerze kot izvajalke (tudi) strokovnih izobraževalnih programov v izobraževalnih skupnostih nimajo svojih delegatov, da bi prek njih usklajevale svoje interese (specifične za možnosti izobraževanja odraslih) z interesi uporabnikov in drugih izvajalcev.

Zato naj bo ta zapis tudi predlog, da Izobraževalna skupnost Slovenije sproži postopek, da se delavske univerze (in izobraževalne centre) včlani v delegatske skupščine v zborni izvajalcev; tako jim bo omogočeno, da bodo enakopravno zastopale interese izobraževanja odraslih tudi v samoupravnih organiziranosti sistema izobraževanja.

ALENKA BONAJO

Razredni učitelj v sodobni šoli in njegovo usposabljanje

Med mnogimi spremembami, ki jih doživlja višje in visoko šolstvo, je sprememba v sistemu usposabljanja razrednega učitelja nekako specifična – predvsem količinska. Kaže se v prehodu višješolskega študija na visokošolskega, pri tem pa se ni spremenila niti zasnova nižje stopnje osnovne šole niti sestava vzgojno-izobraževalnega programa v visokošolskem usposabljanju razrednega učitelja, dodajanje je le nekoliko več vsebin splošnoizobraževalnih predmetov ali strok.

Javna in strokovna razprava pred sprejemom VIP učitelj razrednega pouka, posebno pa razprava v Stokovnem svetu SRS za vzgojo in izobraževanje, je opozarjala na nekatera neresena vprašanja v izobraževanju razrednih učiteljev. Na to je opozorila tudi primerjalna študija dr. Barice Marentičeve, ki nam je pokazala, kako se usposabljanje razrednih učiteljev lotevajo v svetu, posebno v Evropi.

Vse to kaže, da je zdajšnja zasnova programa za usposabljanje razrednih učiteljev bolj prehodna stopnja v snovanju boljše, kakovostnejše programa. Na kaj se nanašajo ta opozorila? Predvsem gre za vprašanje, kakšno je razmerje

med likom učitelja, kakršnega naj bi med drugim oblikoval zdajšnji sistem usposabljanja, in med potrebami osnovne šole in njenimi cilji, potrebami mlajših šolarjev in njihovega družinskega okolja ter potrebami strok in zahteve, naj bi razredni učitelj zdajšnje in prihodnje šole postal strokovnjak za svoje poklicno-delovno področje. Pri tem je bilo pogosto slišati učitelje, da program usposabljanja učitelja le preveč po pragmatičnih potrebah šole, manj po potrebah otroka in družine, še najmanj pa za potrebe, ki izvirajo iz učiteljeve strokovne identifikacije s poklicem. Sodobna zasnova usposabljanja učiteljev razrednega pouka naj bi rešila ta vprašanja tako v korist učiteljeve profesionalnosti, zadostitve specifičnih duševnih in telesnih potreb mlajšega šolarja in potreb družine.

Verjetno pa ne bo mogoče spreminjati le sistema usposabljanja učitelja razrednega pouka, če hkrati ne razmišljamo o zdajšnji zasnovi razredne stopnje pouka in učiteljeve vloge v njej. Gre za vprašanja popolne učiteljeve usposobitve; to pomeni, da se bo učitelj razrednega pouka usposabljal za vsa pedagoška in druga dela na razredni stopnji pouka. Ali se bomo odločili za

razpravljamo

Premalo znano in za zaprtimi vrati

O novih pokojninah, pri katerih naj bi bil upoštevan osebni dohodek za delo prek polnega delovnega časa

Republiški odbor Sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti in njegov izvršni odbor sta sicer že izoblikovala stališče do ponovne odmere pokojnine zaradi dela prek polnega časa, vendar je videti, da tega stališča ne poznajo ne pedagoški delavci ne upokojenci, ki uveljavljajo pravico do ponovne odmere pokojnine ob upoštevanju osebnega dohodka za delo prek polnega delovnega časa. Zato je treba to stališče ponoviti:

Republiški odbor vztraja, da je delo prek polnega delovnega časa poseben pogoj dela pedagoških delavcev ne glede na to, kako je to opredeljeno v samoupravnih splošnih aktih delovnih organizacij. Zakoni, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, ter moralna odgovornost učiteljev in vzgojiteljev do mladine, nalagajo učiteljem in vzgojiteljem, da delajo, če je potrebno, tudi več kot poln delovni čas.

Organi Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji različno upoštevajo utemeljitve zahtev za ponovno odmero pokojnine. Včasih upoštevajo zgolj samoupravne splošne akte delovne organizacije in opis posebnih delovnih pogojev v njih; so pa tudi primeri, ko taka določila zanikajo, češ da bi delovna organizacija lahko to rešila, če bi delo bolje organizirala, saj potem delo prek polnega delovnega časa ne bi bilo nujno. Zavračanje zahtevkov s takšnimi ali podobnimi utemeljitvami kaže, da marsikdo ne pozna vsebinskih težav, ki nastajajo v vzgoji in izobraževanju zato, ker učitelj ali vzgojitelj zaradi bolezní ali drugih nepredvidenih nalog ne zmore opraviti svojega dela. Res pa je, da povprečno odsotnost pedagoških delavcev vsaj približno lahko predvidimo. Strokovno nadomeščanje in čimbolj neokrnjen pedagoški proces prav gotovo upravičujeta nadomeščanje odsotnih delavcev.

V Zvezi sindikatov se moramo torej dogovoriti, kako uveljavljati sindikalna stališča v delu organov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj gre za pravice iz dela. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je samoupravna interesna skupnost, zato tako imenovana »tajnost« dela odbora za varstvo pravic ni utemeljena pa tudi ne koristna. Kakorkoli že: v prihodnje bo nujno zagotoviti javnost dela organov skupnosti, tako da se bodo se lahko udeleževali ne samo predstavniki sindikata, temveč tudi tisti, ki jih obravnavana problematika neposredno zadeva. Katere zadeve so »tajne«, pa bi prav gotovo morali zapisati v statut skupnosti.

ALEŠ GOLJA

Upokojenci iz vzgoje in izobraževanja pa so ob takšnem sklepanju najbrž na slabšem kot upokojenci iz drugih dejavnosti, na primer iz zdravstva. Upokojenci – nekdanji pedagoški delavci s takimi rešitvami seveda niso zadovoljni in zahtevajo zaščito sindikata. Dvomljiva je tudi javnost dela organov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja: njena strokovna služba je namreč preprečila predstavniku Republiškega odbora Sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti, da bi se udeležil seje Odbora za varstvo pravic. Svojo zavrnitev so utemeljili takole: Seje odbora so tajne.

Odbor je na tej seji obravnaval več zahtev upokojenih prosvetnih delavcev za ponovno odmero pokojnine zaradi osebnega dohodka za delo prek polnega delovnega časa. Predstavniku sindikata je bil »vstop« prepovedan, čeprav je povedal, da ne bo posegal v razpravo, saj se želi samo seznaniti z mnenji članov odbora, ko bodo le-ti razpravljali o utemeljenosti posameznih vlog (To bi mu pomagalo pri njegovem delu v republiškem odboru.)

V Zvezi sindikatov se moramo torej dogovoriti, kako uveljavljati sindikalna stališča v delu organov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj gre za pravice iz dela. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je samoupravna interesna skupnost, zato tako imenovana »tajnost« dela odbora za varstvo pravic ni utemeljena pa tudi ne koristna. Kakorkoli že: v prihodnje bo nujno zagotoviti javnost dela organov skupnosti, tako da se bodo se lahko udeleževali ne samo predstavniki sindikata, temveč tudi tisti, ki jih obravnavana problematika neposredno zadeva. Katere zadeve so »tajne«, pa bi prav gotovo morali zapisati v statut skupnosti.

ALEŠ GOLJA

drugačno zasnovo? Kako je s »predmetnostjo« razrednega pouka in usposabljanjem učiteljev na nekaterih težjih področjih njegovega dela?

To je samo nekaj od mnogih vprašanj, ki jih bodo obravnavali na posvetu **Usposabljanje razrednih učiteljev pri nas, 2. in 3. junija**. Pripravi ga bo Pedagoška akademija v Ljubljani.

Na njem bodo obdelane tele osrednje teme: razredni učitelj med (sodobno) teorijo in prakso; razredni učitelj in vprašanje njegovega usposabljanja; značilnosti mlajšega šolarja in učiteljev odnos do njega; mesto in vloga posameznih predmetnih področij v programu usposabljanja razrednih učiteljev in razmerje med njimi; razmerje med pedagoškim, raziskovalnim in strokovnim delom ter razmerje med teorijo in prakso; vloga razrednega učitelja v zgodovini in organizacijska vprašanja sistema usposabljanja in drugo. Uvodni referat z naslovom **Štiriletni visokošolski študij – priložnost za novo kvaliteto v izobraževanju razrednih učiteljev** bo imela prof. dr. Batica Marentič Požarnik. Poleg nje bo svoje poglede na vlogo, položaj in usposabljanje razrednega učitelja pri nas razložilo še okrog štirideset stro-

kovnjakov iz različnih strokovnih, pedagoških in raziskovalnih okolij (razredni učitelji, kolektivni učitelji, svetovalci Zavoda SRS za šolstvo, raziskovalci s Pedagoškega inštituta, strokovnjaki Svetovalnega centra za mladostnike in mladino ter učitelji z obeh pedagoških visokih šol in še nekateri drugi).

Na podlagi prispevkov, objavljenih v že pripravljenem zborniku Usposabljanje razrednih učiteljev pri nas, izdala ga je Pedagoška akademija v Ljubljani (maj-junij 1988), je mogoče ugotoviti, da bo posvet pomenil ne le kakovostne podlage za ustrezno zasnovo nadaljnjega sistema usposabljanja razrednih učiteljev, temveč tudi **strokovno teoretično obravnavo položaja razrednega pouka in učitelja v njem pri nas**. Posvet, ki namena problematiko predvsem razrednemu pouku in učitelju, je na taki ravni prvi pri nas po kakšnih treh desetletjih.

Organizatorji upajo, da bo zanimiv za učitelje razrednega pouka v naših osnovnih šolah, ravnatelje šol in za vse, ki se ukvarjajo s problematiko razrednega pouka strokovno, pedagoško ali raziskovalno.

VELJKO TROHA

naš pogovor

Andragogika je razmeroma mlada veda, čeprav se je začela ločevati od pedagogike že pred dobrimi petdesetimi leti. Takrat so na najnaprednejših svetovnih univerzah že posebej predavali teorijo izobraževanja odraslih. Na nekaterih naših univerzah so andragogiko kot posebno panogo uvrstili med predmete študija pedagogike konec petdesetih let: najprej v Novem Sadu, nato v Beogradu, Zagrebu, kasneje pa v Ljubljani, Skopju in Sarajevu. K uveljavljanju andragogike, posebno v prvih letih, je veliko pripomogla dr. Ana Krajnc, profesorica na ljubljanski Filozofski fakulteti, ki je za dosežke v izobraževanju odraslih prejela letošnje Žagarjevo nagrado. Z izobraževanjem odraslih se je ukvarjala – še preden je ta predmet začela predavati študentom pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani – na Inštitutu za sociologijo pri Univerzi v Ljubljani in pri Pedagoškem inštitutu, udeležila se je seminarja pri Združenih narodih v Ženevi o izobraževanju in družbah v razvoju, na študijskem potovanju po ZDA je spoznavala, kako tam poteka izobraževanje odraslih, z Grantovo štipendijo pa je preživela leto dni v Torontu na specializaciji za izobraževanje odraslih (tam je v angleščini izdala svojo prvo knjigo). Napisala je tudi prvi učbenik andragogike (Izobraževanje ob delu, 1979). Z dr. Ano Krajnc, ki sodeluje v posebni Unescovi skupini strokovnjakov za primerjalno andragogiko in je članica izvršilnega odbora Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih ter Mednarodnega kongresa za študij ob delu, smo se pogovarjali o študiju andragogike pri nas, razmerju te vede do pedagogike in o najpomembnejših nalogah v izobraževanju odraslih.

● **Andragogiko predavate na Filozofski fakulteti v Ljubljani že od leta 1972, ko je bila uvrščena v predmetnik pedagogike. Se je od takrat do danes veliko spremenilo?**

– V tistih letih sta v predmetniku dobili pomembno mesto pedagoška sociologija – ta je program študija pedagogike bistveno razširila – in metodologija empiričnega raziskovanja, ki je omogočala sistematično proučevanje prakse. Odrasli so se takrat že množično izobraževali, predvsem v skupinah, zato se je tudi andragoška teorija sprva ukvarjala s skupinskim učenjem odraslih. Na začetnih predavanjih andragogike smo želeli študente in druge seznaniti z vsem, kar se je takrat pri nas v izobraževanju odraslih dogajalo, kar je bilo o tem objavljeno. Za andragogiko je bilo precej zanimanja – tako kot ga je za vsako privlačno novost. Kolegi na oddelku za pedagogiko so takrat to mlado vedo lepo sprejeli, razumeli so jo kot nepogrešljivo nadaljevanje učenja v odraslosti. Leta 1975 se je enotni študij pedagogike razcepil v tri smeri – šolsko, domsko in andragoško. Andragogika si je pridobivala ugled javnosti, čedalje bolj so jo priznavali in tudi diplomante so pogostejše zaposlovali. Z zdajšnjo reformo univerze teh smeri ni več, v predmetniku pedagogike je manj andragoških predmetov (npr. ni več komparativne andragogike – izobraževanje odraslih v različnih državah), čeprav družbene potrebe po izobraževanju odraslih naraščajo in zmeraj bolj pogrešamo organizirano dejavnost na tem področju.

gogiko je bilo precej zanimanja – tako kot ga je za vsako privlačno novost. Kolegi na oddelku za pedagogiko so takrat to mlado vedo lepo sprejeli, razumeli so jo kot nepogrešljivo nadaljevanje učenja v odraslosti. Leta 1975 se je enotni študij pedagogike razcepil v tri smeri – šolsko, domsko in andragoško. Andragogika si je pridobivala ugled javnosti, čedalje bolj so jo priznavali in tudi diplomante so pogostejše zaposlovali. Z zdajšnjo reformo univerze teh smeri ni več, v predmetniku pedagogike je manj andragoških predmetov (npr. ni več komparativne andragogike – izobraževanje odraslih v različnih državah), čeprav družbene potrebe po izobraževanju odraslih naraščajo in zmeraj bolj pogrešamo organizirano dejavnost na tem področju.

PREDSTAVLJAMO DR. ANO KRAJNC, LETOŠNJO ŽAGARJEVO NAGRAJENKO

Izobraževanje na daljavo – nova preskušnja za slovensko andragogiko

Izobraževanje odraslih bi morali čimprej jasno ovrednotiti in ga sistemsko denarno, ekonomsko in socialno urediti; zato zdaj o poklicu andragoga in študiju zanj razpravlja Koordinacijski odbor za izobraževanje odraslih pri Republiškem koiniteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Gospodarska zbornica Slovenije pa pripravlja osnutek razvoja izobraževanja odraslih.

Izobraževanje odraslih obravnavamo pri nas že od vsega začetka različno – enkrat mu namenimo več pozornosti, drugič manj. Podobno je tudi z andragoško teorijo. Res pa je, da je bilo andragoško teorijo v začetku lažje uveljaviti kot danes, ko jo bi morali že pospešeno razvijati.

● **Andragogika se je postopoma osamosvojila in se razvijala v poddiscipline (industrijska, vojna, komparativna andragogika in andragoška didaktika). Š pedagogiko sta postali razmeroma samostojni vidi, podrejeni splošni znanosti o vzgoji in izobraževanju, skupnim zakonitostim in načelom, ki ju vežejo. Pedagogika se je še naprej ukvarjala z vzgojo in izobraževanjem otrok in mladine, v andragogiki pa so znanstveno odkrivali in dokazovali predvsem tisto v vzgoji in izobraževanju odraslih, kar se je bistveno razlikovalo od pedagoških pojavov. O razmerju med pedagogiko in andragogiko je bilo že veliko napisano, včasih pa je videti, kot da med strokovnjaki še vedno ni vse razčiščeno...**

– Dela ne bo zmanjkalo nikomur. V vzgoji in izobraževanju je še toliko neznank in neraziskanih področij, da imajo pedagogi in andragogi kaj preučevati. Pa vendar sta pedagogika in andragogika v zelo različnih položajih. Andragogi šele utrjujejo socialni status svojega delovnega področja, razvijajo vplivnost in ugled izobraževanja odraslih v družbi. Pedagogom je lažje – pedagogika temelji na tradiciji, pouku, utrjenem šolskem sistemu, in vse poteka samodejno. V izobraževanju odraslih ni tako, in že najmanjši pomisleki lahko porušijo vse do zdaj doseženo. V pedagogiki je vse priznано, pedagogika preprosto je. Posamezna področja izobraževanja odraslih se včasih hitro povzpnejo in uveljavijo – zdaj je tako z izobraževanjem za tretje življenjsko obdobje – vendar je to lahko minljivo. Izobraževanje odraslih je zaradi svoje raznolikosti zelo ranljivo – uresničuje se na številnih področjih in težko ga je povsod enakomerno razvijati in utrjevati.

● **Veliko predavate po delovnih organizacijah, razpravljate z andragoški delavci, poleg tega pa sodelujete na različnih mednarodnih konferencah in pripravljate strokovne prispevke o funkcionalni nepismenosti, demokraciji odnosov v družini, ekološkem izobraževanju, vzgoji za ustvarjalnost in podobnem. Andragoški delavci črpajo iz vaših knjig (Ženska v procesu izobraževanja in dela, Andragoški pogovori s predavatelji, Metode izobraževanja odraslih, Izobraževanje – naša družbena vrednota, Metodika dopisnega izobraževanja, Izobraževanje ob delu, Motivacija za izobraževanje) temeljno znanje za izobraževanje odraslih. Kako usklajujete svoje vsestransko delovanje in katero področje izobraževanja odraslih vam je najljubše?**

– Že več let si želim, da bi se lahko bolj sistematično ukvarjala z enim samim andragoškim področjem. Včasih kar zavidam kolegom iz tujine, ki so se lahko specializirali že na začetku poklicne poti. Tam, kjer delam, pa sem se morala spoprijeti z vsem. Veliko mi je pomagalo to, da svojega poklicnega dela nisem nikdar razumela samo kot zaposlitev, temveč kot način življenja, zato mi ni bilo težko nameniti izobraževanju odraslih tudi prostega časa. Zmeraj ni bilo lahko: Zelo nerada sem pisala knjigo andragogike (Izobraževanje ob delu, 1979), lotila sem se je zato, ker smo potrebovali splošni učbenik, ki bi obravnaval temeljne pojave izobraževanja odraslih in njegove zakonitosti. Če bi lahko izbirala, bi se ukvarjala samo z motivacijo in s samostojnim učenjem. Motivacijski nagibi so ponavadi zelo osebno obarvani in zanimajo me, kako vplivajo na samostojno učenje. Pri nas so zelo uveljavljeni tečajji in seminarji, vendar te izobraževalne oblike niso tako uspešne kot mislimo. Prepričana sem, da se pravzaprav (na)učimo zmeraj sami.

● **V Rusellovi Knjigi o možganih beremo, da človek izrazi le desetino odstotka svojih bioloških danih sposobnosti, druge odmiro, ker niso bile nikoli spodbujene z vzgojo in dejavnostmi. Ali se pravilno učimo?**

– Inovacije v izobraževanju so nujne in motijo se tisti, ki jih povezujejo le s tehničnim področjem. V izobraževanju smo pred revolucijo: doseči moramo povsem nov, učinkovitejši način izobraževanja in pri učenju upoštevati nova načela. Naše učenje je za zdajšnje potrebe premalo učinkovito. Različni narodi po svetu iščejo poti, kako naj bi se človek drugače učil. Vsi si želijo odkriti najboljše. Kitajci so pred

nedavnim v Zagrebu predstavili napravo, ki temelji na elektromagnetni resonanci in za petdeset odstotkov poveča učinke učenja. Američani razmišljajo, kako bi bolje izrabili človekove nagnoske sposobnosti. Sovjeti skušajo razbremeniti človeka vseh stresov – ti namreč zavirajo učenje. Teoretiki trdijo, da bi se lahko brezmejno učili, če nas ne bi motili stresi in drugi škodljivi vplivi.

● **Katere najpomembnejše naloge in preskušnje so zdaj pred slovenskimi andragogi?**

– Najpomembnejše je, da zboljšamo izobražbeno raven prebivalstva. Mnogi se še zmeraj slepo zanašajo na tako imenovane večerne šole. Vendar mislim, da nam te ne bodo prav veliko pomagale. Čim hitreje bi morali razviti izobraževanje na daljavo, ki je drugje po svetu zelo razširjeno (pred kratkim je pri DDU Univerzum izšla knjiga Izobraževanje na daljavo, ki so jo napisali J. Jug, A. Krajnc, S. Pongrac – op. p.). Zato pa so potrebne pravilne družbene in politične odločitve. Izobraževanje odraslih je pri nas še zmeraj prepuščeno naključjem in prizadevanjem posameznikov. Vendar to ni pot v uspešnejšo prihodnost. Nastajanje in oblikovanje vsakega sistema izobraževanja odraslih mora postati del načrtovane narodne politike – ta pa ni samo šolska, ampak je povezana s kulturnim in socialnim razvojem v Sloveniji in drugje po Jugoslaviji.

● **Katere najpomembnejše naloge in preskušnje so zdaj pred slovenskimi andragogi?**

– Najpomembnejše je, da zboljšamo izobražbeno raven prebivalstva. Mnogi se še zmeraj slepo zanašajo na tako imenovane večerne šole. Vendar mislim, da nam te ne bodo prav veliko pomagale. Čim hitreje bi morali razviti izobraževanje na daljavo, ki je drugje po svetu zelo razširjeno (pred kratkim je pri DDU Univerzum izšla knjiga Izobraževanje na daljavo, ki so jo napisali J. Jug, A. Krajnc, S. Pongrac – op. p.). Zato pa so potrebne pravilne družbene in politične odločitve. Izobraževanje odraslih je pri nas še zmeraj prepuščeno naključjem in prizadevanjem posameznikov. Vendar to ni pot v uspešnejšo prihodnost. Nastajanje in oblikovanje vsakega sistema izobraževanja odraslih mora postati del načrtovane narodne politike – ta pa ni samo šolska, ampak je povezana s kulturnim in socialnim razvojem v Sloveniji in drugje po Jugoslaviji.

● **Katere najpomembnejše naloge in preskušnje so zdaj pred slovenskimi andragogi?**

– Najpomembnejše je, da zboljšamo izobražbeno raven prebivalstva. Mnogi se še zmeraj slepo zanašajo na tako imenovane večerne šole. Vendar mislim, da nam te ne bodo prav veliko pomagale. Čim hitreje bi morali razviti izobraževanje na daljavo, ki je drugje po svetu zelo razširjeno (pred kratkim je pri DDU Univerzum izšla knjiga Izobraževanje na daljavo, ki so jo napisali J. Jug, A. Krajnc, S. Pongrac – op. p.). Zato pa so potrebne pravilne družbene in politične odločitve. Izobraževanje odraslih je pri nas še zmeraj prepuščeno naključjem in prizadevanjem posameznikov. Vendar to ni pot v uspešnejšo prihodnost. Nastajanje in oblikovanje vsakega sistema izobraževanja odraslih mora postati del načrtovane narodne politike – ta pa ni samo šolska, ampak je povezana s kulturnim in socialnim razvojem v Sloveniji in drugje po Jugoslaviji.

LUČKA LEŠNIK

kultura

VOŠČILO VELIKI SRBSKI PESNICI ZA 90. ROJSTNI DAN

Sedemdeset let ustvarjalnega dela Desanke Maksimović

Veliko lepih besed je bilo že napisanih o sodobnih jugoslovanskih pesnikih, njihovih delih in poeziji, ki je – kot umetnost nasploh – v zadnjih desetletjih doživela širok razmah in visoko kakovost – ob spoštovanju mnogoterih poetik in literarnih usmeritev, ki so v tem času obogatili naš literarni ustvarjalni svet. Poezija, »zlahtni sadež trepetavega stanja vznemirjenega duha«, je značilno obarvala prostranstva južnoslovanskega ustvarjalnega izražanja ter posegla na vse ravni življenja. Evropska moderna s svojimi zapoznelimi južnoslovanskimi odmevi, nadrealizem s svojim nenavadnim, avangardnim vsebinskim in oblikovnim prijemom, socialna poezija s svojo programsko liriko pretresljivih človeških stisk, prizorov in usod, revolucionarna in domoljubna pesem – zlasti iz obdobja pred veliko osvobodilno vojno in po njej – vse to je širši jugoslovanski javnosti predstavila plejada nadarjenih poetov in pisateljev, zakoreninjenih v različnih okoljih in tradicijah, predanih različnim jezikovnim in umetniškim preokupacijam; ustvarjalcev, ki so ubirali različne izrazne poti, iskali nove in ponavljali stare oblike; skratka, pred nami je danes bogat mozaik umetnosti, književnosti, ki ga ustvarjajo raznolike, pestre, razslojene literarne stvaritve. V vrsti nakazanih južnoslovanskih ustvarjalcev, književnikov, se vse to obdobje, ne glede na različne prevladujoče smeri ali vodilne skupine ustvarjalcev vztrajno, že sedemdeset let, ponavlja ime srbske pesnice Desanke Maksimović.

V srbskem literarnem življenju je udeležena od leta 1919, ko so objavili njene prve pesmi. V njih se razodeva globoka predanost življenju in svetu, zrcali rahli dr-

get neizpolnjene čutnosti in žari omamni čar ljubezni, razkriva ranljivost deklishega srca. Minevala so leta, desetletja, nastajala so nova obdobja in novi

literarni tokovi: poezija, obzorja, vsebine del Desanke Maksimović pa se niso bistveno spreminjale. Kot da bi pesnica nadaljevala misel evropske moderne, misel preteklega stoletja, misli mladega hrvaškega pesnika Janka Polića Kamova in slovenskega lirika Josipa Murna Aleksandrova o »begu umetnika v svojo dušo« in njene neizprosne globine. Po programskih zapovedih vodilnih smeri v umetnosti, ki so po člove-

Rojena 16. 5. 1898

škem elementarnem nagnjenju iskale resnico, lepoto in s tem srečo zunaj subjekta, po razrvani in tragični poeziji vojnega in povojnega obdobja prve polovice XX. stoletja, po socialni, revolucionarni in pozneje bojeviti, domoljubni, nato socrealistični in še pozneje po abstraktni, individualni, hermetični, odtujeni, elitistični in sploh raznovrstni poeziji današnje dobe, v novih, neznanih obdobjih in tokovih, v poteh vsega živga zaznavamo pretakanje sokov poezije: njeni sadovi označujejo postaje človeškega življenja, duha in uma, odpirajo »nove predele duše, razkrivajo njene nove pokrajine«, utirajo nova pota.

Srbska pesnica se je temu valovanju, kipenju novega in drznemu iskanju neslutnega, nenevnega, nekoliko odmaknila. Morda je spoznala, da direktna, brutalna, veristična, ali celo cinična iskrenost ne izkazuje bistva poezije, ne lirčne občutljivosti ali umetniške nadarjenosti pesnika? Morda so bile premočne vezi tradicije ali ukazi same narave pesnice? Kakorkoli že, tuji so ji ostali prikazi disharmonije med življenjem in dušo, oddaljene ideje in postopki šokiranja in presenečenja: ni posnemala rodov, ki so nosili – in nosijo – preklestvo modernega pekla v sebi: Desanka Maksimović ni »le ptica v kletki življenja«. Navidez tiho in skromno je ostala pri svoji poetiki, motiviki in poeziji iz mladosti vse do okrutne vojne in divjanja smrti v krvavem vrtilcu do leta 1945: usoda trenutka, prelomna leta, posledice vojne in njeni pretresi so jo za več let oddaljili iz njene smeri in spremenili njeno individualistično optiko. Toda vračala se je poeziji svoje mladosti, zatopljena v evokacije krajine in občutij iz otroštva, iz rojstnega kraja, v spomine na blagodejno naravo in človekove radosti, veselje nad življenjem in njegovimi raznoterimi pojavi, nevidnimi zakonitostmi; njena prvotna mladostna presenečenost nad dogajanjem in čustvi, pozneje umirjena blagost, se le ponekod stapljata z melanholičnim občutjem nezaustavljive minljivosti in slutene neustreznosti človeškega hrepenenja po sreči.

Desanka Maksimović v tem drugem obdobju svojega življenja in dela s svojimi verzji in prozo izpričuje neutrudno srce in spontano dovtetnost za splošno, vso človeško skupnost zajemajoča čustva. V njenih zgodnjih delih, v pesmih prvega obdobja ustvarjanja do II. svetovne vojne, v izdajah od leta 1924 do 1936, dominantno nastopa deklishe doživljanje, nekoliko zastrta čustva mladega dekleta; pozneje, v zre-

lem čustvovanju izkušnja, življenje in zavest žene: v zbirkah drugega obdobja, v izdajah iz let 1945 do 1950, se v motiviki in v izraznih oblikah zrcali podoba vojne, grozote, smrti in ob njih pogum, bojevitost, svobodoljublje in ljubezen do trpečega ljudstva in domovine. Iz teh pesmi zveni upor, klic k svobodi, pripravljenost na žrtvovanje, preziranje smrti in sovražnikove moči, občudovanje neustrašnosti in hvaležnost padlim, sočutje in obeti zmage, svobode...

Vrh tega literarnega obdobja, ki ga značilno predstavljajo izbrane pesmi Čas istorije/Ura zgodovine, Srbija se budi/Srbija se prebujala, Majkama/Materam, Verujem/Verjame, Poruka osvajačul/Sporočilo osvajačul, in ki nam potrjuje tesno povezanost pesnice z življenjem, tradicijami in usodo njenega ljudstva, vsa-akor pomeni njena pretresljiva, doživljiva, umetniško dovršena in jezikovno dognana, povsod znana pesem Krvava bajka.

Po letu 1950, ko so se počasi le odmaknili časi grozljive vojne, se je pesnica ponovno povrnila v svoj osebni svet: zazrla se je v naravo in krajine otroštva, miselno in izkušnjsko bogatejša; njen pesniški svet prerašča predvsem čustveno-ljubezenske veze; njena pesem postaja refleksivna; med intimne motive vpleta elemente nacionalne, socialne in tudi revolucionarne, vzgojno-utilitarne lirike, včasih napisane v dialogu z že naznačeno težnjo pozneje izrazite usmeritve v zao-krožene vsebinske cikle (Miris zemlje/Duh zemlje, Zemlja je smol/Zemlja smo) in širše literarne sklope, ki so razpoznavni znak in značilno izrazno sredstvo v ustvarjanju Desanke Maksimović po letu 1964, ko je izšla njena presenetljiva in nenavadna zbirka TRAJIM POMOLOVANJE/Prosim milosti.

V zbirkah Prosim milosti in LETOPIS PERUNOVIH POTOMA/Letopis Perunovih

potomcev, utemeljenih na zgodovinskih in splošno človeških, neosebnih motivih, prevladuje – ob meditaciji, spoznanju, navidezni odmaknjenosti pesnice – prav univerzalno, objektivno, humano čustvo, v tem pa blagohotnost in široko usmiljenje, odpuščajoče razumevanje za zapletena pota in stranpoti človeške usode, zablode neobgljene človeške duše v vrtilnicah neusmiljenega in nasilnega življenja. Ta čustva narekujejo in spremljajo tudi zaokrožene impresije trenutkov, osebna razpoloženja in poglede na krajino, v svet čutečih rastlin in povsem človeških živali; označujejo njeno intimno izpoved, melanholijo, vedno prisotnejši strah pred minljivostjo in smrtjo, vdanost v usodo in zavest o neminljivosti naravi in vesolju, o neznani, a vseeno fascinantni in bogati preteklosti, o sedanjosti in nedoumljivi prihodnosti, v kateri pesnica živi in želi živeti.

V ustvarjalnih desetletjih in na več sto straneh njenega dela, v teh zapisanih vrsticah se polagoma razkriva spoznanje, da je Desanka Maksimović pesnica spomina. Spominja se otroštva, rojstnega kraja, čustev mladega dekleta, pričakovanj in upanja, ljubezni, slovesov in obupa; spominja se grozot vojne, staršev, rojakov; spominja se prazgodovine in minevanja stoletij, pričakovanj rodov, obetov življenja in današnjega dne, ki tudi počasi, a nezaustavljivo mineva ter tako postaja preteklost.

Nadarjenost in doživljiva resničnost na poti iskanja lepote sta temeljni prvini, ki narekujejo pojavno obliko, način in vsebino umetniškega izražanja in tako tudi Desanki Maksimović narekujejo njeno pesniško vodilo: lično in blago drugačnost. VLADIMIR OSOLNIK

(Iz uvodnega esaja k izboru pesmi, ki kmalu izide v zbirki Kondor pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani.)

Kako iz začaranega kroga socialne nepretnosti

Socialno-kulturni dejavniki, jezikovni razvoj in šolska uspešnost

Znanje kot ekonomska kategorija postaja s stopnjevanjem tehnološkega razvoja čedalje pomembnejše.

Iz šolske prakse pa vemo, da se teoretično enake možnosti, ki jih otrokom daje izobraževalni sistem, sprevačajo v svoje nasprotje. Primarne razlike med otroki, ki izvirajo iz družbene neenakosti, se med šolanjem utrjujejo in poglobljajo. Čeprav so sposobnosti sicer dokaj normalno porazdeljene, vpliva na doseganje poklicne ravni deloma tudi socialna skupina, ki ji posameznik pripada.

Kategorija socialnih okoliščin v tem sklopu ne zajema samo izobrazbe, poklica in gnetnega stanja staršev, temveč tudi etnični izvor, območje, s katerega posameznik prihaja, kakovost šol, ki jih ima na voljo, vrednote, stališča, jezik ter splošno in posebno znanje.

Dokler govorimo in delujemo po togih merilih »višjih« družbenih plasti, bodo vsi »drugačni« in »posebni«, označeni kot kulturno prikrašani (otroci zdomov, priseljencev z nerazvitih območij), ki kljub enakim intelektualnim zmogljivostim izkazujejo značilno šolsko neuspešnost.

Primanjkljaji se ponavadi kombinirajo in kopičijo, saj dvojezičnost sama po sebi otroka ne razvrednoti, kvečjemu mu koristi. Nastajajoče spremembe v socialnem sistemu zahtevajo dopuščanje drugačnosti, iskanje zlahčnosti v različnosti, ne pa zniževanje šolskih zahtev (ki so v funkcionalnem pomenu usposabljanja otroka za razumevanje pojavov in njihovo kritično vrednotenje pogosto premajhne). Vedenjska posebnost »drugačnega« otroka so razumljivi in normalni odzivi na (zanje) prezahtevni položaj, ki ga ne obvladuje, čeprav so pogosto napačno

razumljene kot del celotnega sindroma »drugačnih«.

Jezikovno prikrajšani otroci postanejo prej ali slej problematični in neuspešni pri jeziku, matematiki in predmetih, ki se nanje navezujejo. Zakonitost je preprosta: pomanjkljivo razumevanje besed in pojmovnih odnosov in nizka stopnja abstrakcije vplivata tudi na razumevanje številčnih razmerij ali preprosteje – pogosto celo na razumevanje nalog.

Čeprav pomeni inteligentnost to, da se človek znajde predvsem v novih okoliščinah, zajemajo le te celotna merjenja, besedni, številčni, spominski, perceptivni in socialni vidiki.

Sestava nekaterih testov omogoča ekstrakcijo »čiste« inteligentnosti, ki nam psihologom kaže le na inteligentnostne zmogljivosti, te pa v tako »besedni« šoli, kakršna je naša, pogosto ostajajo neizrabljene. To potrjuje resnica, da se med osnovnim šolanjem povečujejo razlike med ocenami in resničnim znanjem med učenci višjega in nižjega socialno-ekonomskega položaja.

Posledica tega je nivojska diferenciacija poklicnih pričakovanj in želja, sistem vrednot in stališč. Razvoj jezika in duševnih sposobnosti je odvisen od vplivov okolja. Kakovost govorne komunikacije, ki jo otrok prejema od najnežnejše dobe, vpliva na otrokov jezik in način mišljenja, učni in šolski uspeh, uveljavitev v družbi in kakovost duševnega življenja. Vsebinsko in izrazno bogastvo, govorni vzorec, ki ga dobi otrok, spodbuja le tega k izražanju in bogati njegov besedni zaklad. Prenašanje čustvenih in spoznavnostnih sporočil je v resnici vzgojni slog družine in vpliva na otrokovo mišljenje in

ravnanje, intelektualni in socialni razvoj.

Vrtec in šola nedvomno spodbujata otrokov jezikovni razvoj, čeprav v resnici lahko nadomestita le slabo desetino deprivacije.

Raziskave Olge Kunst Gnamuš (1974, 1977) in raziskave tujih avtorjev izkušensko potrjujejo domnevo, da družbeni položaj družine najpomembneje vpliva na otrokov jezikovni razvoj. Starši z višjo izobrazbo dajejo otroku več spodbud za govorni razvoj, imajo več poslušarja za njegove potrebe, do sveta imajo bolj celosten odnos, bolj zavzeto razlagajo otrokom predmetni in pojmovni svet, v katerem živijo. Tudi boljše gnotne možnosti dajejo otroku širše možnosti za pridobivanje najrazličnejših izkušenj.

Po drugi strani pridobe pri jezikovnem pouku več bolj bistri otroci, čeprav je zanimivo, da sta inteligentnost in jezikovna raven vzajemno notranje povezani.

Ne glede na splošno raven znanja in sposobnosti se ocene v vsakem razredu in pri vsakem predmetu prisojajo normalno, ker učitelj ne upošteva nekega neodvisnega merila, temveč le otroke, ki jih ima pred seboj. Otroci, ki prihajajo iz spodbudnejšega okolja, imajo večje besedne sposobnosti, boljše izide pri preskusih sposobnosti in boljši učni uspeh. Tako se sklone zaprti krog socialne nepretnosti. Ob tem se poraja nekaj vprašanj:

– Kako socialno-ekonomski položaj otrokove družine implicitno vpliva na učiteljeva nezavedna pričakovanja do otroka?

– Ali podatki, ki jih o otroku dobi učitelj, otroku koristijo ali pa pri učitelju ustvarjajo mnenje in predsodke, ki jih uresničena pričakovanja utrjujejo.

– Kaj vse v resnici zajema učiteljeva ocena?

– Kaj sploh pomeni ocena ob upoštevanju otrokovih posebnosti?

– Zakaj je sistem ocenjevanja različnih predmetov pocenoten, ko še ni slutiti težnje prehoda na opisne ocene?

– Ali ocena ne pogloblja učencev in učiteljeve odtujenosti od »produktov« njegovega dela?

Kakšne možnosti ima šola, da prebije začarani krog?

Šola naj bi si predvsem prizadevala razvijati jezikovne funkcije pri vseh predmetih in na vseh ravneh zato, da bi se oblikovale otrokove duševne sposobnosti. V zvezi s tem naj bi izbirali vsebine in metode poučevanja.

Cilj jezikovne vzgoje je obvladovanje jezika za razumevanje, izražanje, razvijanje analitičnega mišljenja in vseh vidikov sporočanja.

Stopnjo razumevanja jezika in jezikovno-logičnih zvez ugotovljamo že pri šolskih novicah, še pred nekaj leti smo besedni zaklad sistematično ugotavljali tudi pri petošolcih. Pri ugotavljanju inteligentnih sposobnosti za cilje poklicnega svetovanja je besedni dejavnik zelo pomemben.

Ob koncu razmišljanja pa še dragocen drobček iz prakse: na nekaterih šolah (v Ljubljani na Osnovni šoli M. Mravljine npr.) so v skupnem delu slavistov in šolskih svetovalnih delavcev zaživele »jezikovne skupine«. V teh skupinah otroci po strogi načeli individualizacije ob slikovnem in literarnem gradivu razvijajo jezikovno znanje, doučujejo slovnico, sestavo slovenskega jezika in si bogatijo svoj besedni zaklad.

Zgled, nedvomno vreden posnemanja.

URŠKA MARGAN

iz prakse
za
prakso

Učne načrte za osnovno šolo je treba popraviti

Že pri zdajšnjem postopnem vpeljevanju novih učnih načrtov za posamezne razrede osnovnih šol je prišla beseda učiteljev praktikov vse premalo do veljave. To pomanjkljivost je treba nujno odpraviti vsaj zdaj, ko je pred nami celota za vseh osem razredov.

V dobri nameri, da bi dali našim otrokom kar največ, smo pozabili na to, da se otrokova psihološka zmogljivost in sposobnost ne razvijata sorazmerno z naglico razvoja posameznih znanosti. V učnih načrtih smo zbrali snov, ki je po obsegu preobširna, po vsebini pa pogosto ne ustreza otrokovi razvojni stopnji... in tako smo dobili eno najtežjih in z neprimerno učno snovjo obteženih osnovnih šol na svetu (dr. Milica Bergant: Kam vodi s storilnostjo usmerjena šola – Sodobna pedagogika št. 1/2, 1988 – str. 14).

Na splošno z našimi učnimi načrti za osnovne šole nimamo sreče. Še dobro se spominjam besed, ki jih je o novem predlogu učnega načrta izrekel leta 1957 dr. Robert Dottrens, direktor Internacionalne visoke pedagoške šole v Ženevi, ko je bil na obisku v Mariboru. »Če bi to, kar je v teh učnih načrtih, v glavi vaših učencev, vam bom čestital. Vendar v to močno dvomim.« Ob tej priložnosti je (sicer za šolo) rekel, kako bi bilo, če bi učni načrti za posamezne predmete ne pripravljali predmetni strokovnjaki, temveč npr. za matematiko zgodovinar, za materinsko matematik, biolog za zemljepis itn.; torej vsak za drugo stroko. Nikjer ni zapisano, da morajo učenci osnovne šole znati več kot njihovi učitelji. Sicer šala, toda ne brez določene pomena.

Učne načrte smo večkrat spreminjali, toda brez velikega uspeha. ... leta 1983 je nastal po obsegu najodrobnejši in najbolj obširni učni načrt za osnovno šolo, kar smo jih dotlej v zgodovini šolstva imeli (dr. Milica Bergant – Sodobna pedagogika št. 1/2 leto 1988, stran 3).

Menim, da je vsakokrat vse preveč prevladala beseda predmetnih strokovnjakov, besede učiteljev praktikov pa so bile pri sestavi novih učnih načrtov vse premalo upoštevane.

Preobširni učni načrti priganjajo učitelje k naglici. Zato jim ostaja vse premalo časa za temeljito razlago, za preverjanje razumevanja nove snovi, za utrjevanje, ponavljanje, ocenjevanje, aktualizacijo in individualizacijo. Pretežka in preabstraktna učna snov pa sili učence zgolj v mehanično učenje in pomnjenje.

To se nam maščuje zlasti na nižji stopnji osnovne šole, posebno v 1. in 2. razredu, kjer bi morali poskrbeti za trdne temelje osnovne pismenosti in otroke dobro naučiti brati, pisati, se ustno izražati in računati. Žal so posledice tega obutne še vsa naslednja leta šolanja in izobraževanja.

Učne načrte je torej nujno popraviti, predvsem pri ugotovitvi, česa je v njih preveč in kaj je za učence pretežko, preabstraktno. Verjetno se premalo zavedamo, koliko stisk, strahu in malodušja povzroča naša osnovna šola našim šolarjem – tudi uspešnim. Zamisliti bi se morali tudi nad tem, da naš učenec s sedenjem v šoli in z delom za šolo doma, mnogokrat presega dnevno delovno obremenitev odraslega človeka.

Torej ni malo razlogov za razmišljanje in dejavnosti, ki bi bi lahko zmanjšala travmatizirajočo vlogo šole v življenju doraščajočih (dr. Anica Kos: Veliko težav se začne v šoli – Prosvetni delavec 11. 4. 1988).

Preobširne in prezahtevne učne načrte bi morali začeti popravljati čim prej. Ob tej priložnosti bi učitelji lahko povedali še svoja mnenja o učenikih in delovnih zvezkih. Delo bi lahko opravili na posameznih šolah, ali pa v društvih pedagoških delavcev. Na nižji stopnji bi delo opravili po razredih, na višji stopnji pa po predmetnih aktivih.

Koristno in potrebno bi tudi bilo, da bi o naših učnih načrtih povedali svoje mnenje tudi pedagogi in psihologi. Delo, ki nas čaka, je obsežno in odgovorno. Je pa nujno, če hočemo našo osnovno šolo humanizirati, da bosta v njej bolj sproščeno zaživela ne le učenec, temveč tudi učitelj. Obenem bomo s tem postavili tudi trdnjše temelje našemu izobraževanju.

DRAGA HUMEK

Skrbno načrtovano delo

Kako deluje šolska svetovalna služba v šentjurski občini

Šolska svetovalna služba se je na naših šolah začela uveljavljati šele v zadnjih dveh desetletjih, njen začetek v šentjurski občini pa sega v šolsko leto 1976/77, ko je začela delati psihologinja; tej se je naslednje leto pridružila še socialna delavka. Moralo je miniti sedem let, da je prišla prva pedagoginja in za njo lani še ena. Ker je v občini pet popolnih osnovnih šol in pet podružnic z 2470 učenci in sedem enot vrtcev s 461 otroki, si je strokovna skupina razdelila območje, kjer deluje. Za vse šole v občini pa tudi za vrtce je zaposlena tudi logopedinja.

Naloge, ki so jih pred ustanovitvijo svetovalne službe opravljali samo razredniki ob pomoči razrednega učiteljskega zbora (pri predmetnem pouku), so zdaj razdeljene tudi na svetovalno službo. Iz načrta šolske svetovalne službe, ki je sestavni del vzgojno-izobraževalnega zavoda, razberemo, da obravnava občutljiva področja, kot so sprejem otrok v šolo in delo z učenci med šolanjem, sodelovanje s starši, z drugimi pedagoškimi delavci šole, analitično preučevalno delo in še razno nepredvideno delo.

Svetovalne delavke sodelujejo pri pripravi in izpeljavi oddelčnih konferenc, v šolski skupnosti učencev, zanj so izdelali tudi statut, izdelujejo sociograme in pomagajo razrednikom pri vzgojnem delu v razredu; sestavile so pravilnik o vzgojnih ukrepih, sodelujejo na redovnih in pedagoških konferencah, na občinskih aktivih, pripravljajo predavanja za učitelje in seznanjajo učence z metodami uspešnega učenja. Zelo pomembno je individualno delo z učenci, ki so učno neuspešni in vzgojno problematični. Pri neposrednem delu z njimi obravnavajo poglavja iz poklice, kulturne, estetske, spolne in moralne vzgoje, pripravljajo pa tudi predavanja za starše na roditeljskih sestankih in sejah svetov staršev. Seveda ima vsaka svetovalna delavka še svoj program dela glede na svojo usposobljenost in posebnosti posamezne šole.

ERNEST REČNIK

Dr. ANICA KOS

Prevelike zahteve grenijo življenje

Družina, šola in otrokovo duševno zdravje

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana

Družina in šola sta povezana sistema, njun skupni povezovalni člen pa je otrok. Odnose med družino in šolo lahko predstavimo različno in osvetlimo iz različnih zornih kotov. Iz teorije sistemov sledi, da na posameznika vpliva veliko različnih socialnih sistemov sočasno, vendar vplivajo nekateri sistemi bolj kot drugi. Tudi če posameznik ni telesno v nekem socialnem sistemu, ta vseeno še vpliva nanj, ko se znajde v drugem socialnem sistemu. Tako je otrok v socialnem sistemu šole še zmeraj pod vplivom socialnega sistema družine. Glede na to, da se isti posamezniki premikajo iz enega socialnega sistema v drugega, vplivajo tudi posamezni socialni sistemi prek skupnih posameznikov eni na druge.

Otrok lahko prenaša demokratsko vzgojno usmerjevanje svoje družine in razredno skupnost ali pa prinaša nova stališča, s katerimi se je seznanil v šoli, tudi v svoje družinske odnose.

Vsak človek je včlenjen v več socialnih sistemov hkrati. Posamezni socialni sistemi so lahko glede na skupnega posameznika v različnih razmerjih. Dva socialna sistema se lahko ujemata v zahtevah in pričakovanjih do posameznika. Ta usklajenost je za posameznika ugodna pod pogojem, da je tudi sam usklajen s pričakovanji in zahtevami obeh socialnih sistemov. Položaj ni sporen in posameznik se v njem dobro počuti. Primer takih okoliščin je nadarjen in za šolsko delo motiviran učenec iz družine, ki ima enak vrednostni sistem in podobno vzgojno ideologijo kot šola. Če sta dva sistema usmerjena v isto smer, se njuni vplivi na posameznika krepijo. V navedenem primeru bo otrok trdno in učinkovito socializiran,

skladno s socializacijskimi zasnovami družine in šole. Položaj je za posameznika bolj zapleten, če delujeta sistema v nasprotno smer. Na primer vrednostni sistem družine, in njen življenjski slog, sta povsem nasprotna od šolskih. Otroci se znajde v nasprotujočem položaju, tega pa lahko razreši različno. Lahko se poisti z enim od obeh sistemov, se odloči torej za eno stran, lahko najde kompromisno rešitev, ali pa ga ta položaj onemogoči in paralizira. Otroci iz dveh pomembnih sistemov, na katerega vplivata sili, ki to nasprotujeta, je učenec iz kmečke družine, ki učenec iz kmečke družine, ki ima lahko kompromisno rešitev, ali pa ga ta položaj onemogoči in paralizira. Otroci iz dveh pomembnih sistemov, na katerega vplivata sili, ki to nasprotujeta, je učenec iz kmečke družine, ki učenec iz kmečke družine, ki ima lahko kompromisno rešitev, ali pa ga ta položaj onemogoči in paralizira.

Poseben problem nastane, če oba sistema hkrati pritiskata na

otroka, ki po svojih lastnostih ne more izpolniti pričakovanih delovnih ali vedenjskih zahtev obeh sistemov.

Marsikateri otrok je doma nagrajen z ljubeznijo, s pohvalo za svoje uspešno delo v šoli. Dobro delovanje v šolskem sistemu prinaša otroku koristi v družinskem sistemu.

Odnosi med družino in šolo so posebno pomembno poglavje za razpravljanje o duševnem zdravju in šoli. Oglejmo si tri vrste takšnih odnosov:

● Dom in šola ne sodelujeta – Tak položaj nastane predvsem:

– kadar so velike razlike med vrednotami in kulturo družine in šole;

– ko se začno starši šole ogibati ob sporih, ki nastajajo med njimi in šolo zaradi otrokovih šolskih težav. Tedaj starši neradi hodijo v šolo, ker jim je neprijetno ali jih je celo strah.

Položaj ni ugoden niti za otroka niti za učitelja. Vendar ima lahko včasih za otroka nekatere prednosti: otrok ni pod pritiski v obeh sistemih in dom deluje nekako varovalno.

● Duhovni prostor šole in prostor družine se zelo ujemata:

– pri učnih težavah, ki jih ima otrok, katerega starši so zelo za-

skrbjeni zaradi težav in zavzeti, da bi izboljšali otrokov položaj;

– v družinah, v katerih pripisujejo otrokovemu šolskemu uspehu izredno velik pomen in je otrok s svojim šolanjem v središču družinske pozornosti;

– pri številnih otrocih v višjih razredih osemletke, ki so pod pritiskom zahtev, da je njihovo nadaljnje šolanje v usmerjenem izobraževanju odvisno od uspeha v osnovni šoli.

Takšen odnos med šolo in družino je osiromašen mnogih življenjskih vsebin, otroka omejuje in ga izpostavlja velikim pritiskom in obremenitvam.

● Duhovni prostor družine in šole se le delno ujemata:

– dom in šola sodelujeta, vendar ostaja v družinskih odnosih in v porabi prostega časa, v navezovanju stikov, še zmeraj veliko prostora za vsebine, ki niso povezane s šolo. Tak odnos med domom in šolo je za otrokovo duševno zdravje najboljši.

Odnos med družino in šolo je zelo pomemben za preprečevanje motenj duševnega zdravja in psihosocialnega razvoja. Učitelj naj posvari starše, naj ne zahtevajo preveč od otroka, da mu ne bi zaradi šolskih težav zagrenili življenja. Tako bo zavaroval otroka pred nesrečo in domačimi spori, ki prav gotovo ne bodo pomagali izboljšati otrokovih šolskih težav.

pobude odmevi

PISMO NA NAŠ NASLOV

Preobremenjenost in celodnevne osnovne šole

Vprašanje

Toliko pišete o preobremenjenosti otrok itd., zakaj potem ne ukinete celodnevni šoli? Moja hči hodi sicer šole v 4. razred, vendar neprenehno godrnja, zakaj mora biti v šoli do treh, v višjih razredih pa bo do pol štirih. Pravi, da ne bo in naj jo prešolamo. Kaj boste naredili?

Zaskrbljena mama

Odgovor

Kaj je najpreprostejše? Zmanjševati vsoto denarja, namenjenega za vzgojo in izobraževanje, ter pričakovati, da bo kakovost enaka ali celo večja.

Ukinjati celodnevne šole, ker so »dražje, ker obremenjujejo«, kot pa spreminjati togost, tradicionalnost, slog dela.

Uresničevati program, ki vključuje, sklicujoč se na predpise, kot pa biti ustvarjalni.

Dodajšnje raziskave so pokazale, da so med šolami, organiziranimi kot celodnevne šole (COŠ), velike razlike v uspešnosti. Mnoge med njimi so upravičile svoj obstoj in potrdile uspešnost, so pa tudi takšne, za katere bi lahko rekli, da delujejo celo v nasprotju z zasnovo COŠ; to so tiste, za katere lahko trdimo, da svoj program izvajajo togo, strogo po predpisih. Ni namreč sporno, da spada načelo prožnega načrtovanja med osnovne vrline zasnove COŠ.

Šola, v kateri preživijo učenci večino dneva, in COŠ to velja, ne more in ne sme shranjevati tradicionalne organizacije. Celodnevno organizirano življenje in delo učencev v COŠ se mora podpreti duševnim in telesnim sposobnostim učencev, se prilagajati njihovim razvojnim sposobnostim in zmogljivostim, iskati različne in čimbolj prožne rešitve za kakovostno uresničevanje svojih nalog. V šoli, kjer preživi učenci večji del dneva, je treba organizirati dejavnosti, ki učence razbremenjujejo in jih sproščajo. Takšen tip šole, kot je COŠ, mora dajati otrokom več. Poleg ustreznih porazdelitev dela in prostega časa v posameznem dnevu in tednu je treba upoštevati, da so učenci v različnih časovnih obdobjih različno dojemljivi za različne oblike učenja, saj se časovna krivulja učinkovitosti pri različnih otrocih zelo spreminja.

Za uspešno delo in dobro počutje učencev ni pomembno le pravilno izmenjevanje dela in počitka ter trajanje odmorov, ampak tudi vsebina, ozračje in kakovost medsebojnih odnosov. Bistvo COŠ ni v tem, da učenec preživi v šoli ves dan, temveč da je taka šola odprta ves dan.

In v kakšni šoli bo učenec rad vztrajal dlje, v kakšni šoli ne bo obremenjen? V šoli (pa naj bo to poldnevna ali COŠ), kjer pouk ne bo tog, pač pa sproščen in organiziran tako, da bo prilagojen njegovim sposobnostim in interesom. V šoli, ki bo zagotav-

ljala enake možnosti za optimalen razvoj vsakega učenca, ki mu bo omogočala, da večja svojo uspešnost, svoje posebne zmožnosti.

Smo v naših šolah (COŠ ali tistih drugih) na pravi poti, da se učenci, ne le četrtolci, v njih ne bodo počutili utrujene, obremenjene, da bodo vanje radi hodili? Ali res zmeraj ravnamo odgovorno, razsodno?

Zakon o osnovni šoli šolo in učitelja usmerja, da delo načrtuje in uresničuje tako, da učenca ne obremenjuje, da upošteva njegove razvojne sposobnosti in zmogljivosti. Kako pa je v resnici?

Zakon pravi: ... Ura vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni šoli traja praviloma 45 minut. S programom življenja in dela osnovne šole se lahko določi daljše ali krajše trajanje učne ure. In naša praksa? Večina ur tako za učence prvega kot osmega razreda traja 45 minut. Pa razvojna stopnja, otrokove značilnosti?

Šola skrbi za pravilno razporeditev pouka, samostojnega dela in interesnih dejavnosti v skladu s pedagoško, psihološkim in zdravstveno higienskimi vidiki. ... Pa to res upoštevamo? Tudi v tistih šolah, kjer kosilu sledijo ure smotnega učenja, ko dopolnilni pouk (namenjen učencem z različnimi težavami) sledi petim ali celo več uram pouka?

Med učnimi urami imajo učenci najmanj pet minut odmora, najmanj enkrat po dvaset do trideset minut rekreativnega odmora. In praksa? Gre svojo pot, saj je tudi tu našla »objektivne« razloge proti.

Tudi Pravilnik o ocenjevanju in napredovanju učencev v osnovni šoli usmerja v upoštevanje učenca kot subjekta, daja možnosti za drugačen stil dela, kot smo mu pogosto priča.

Za preverjanje in ocenjevanje znanja uporabljajo učitelji različne oblike in načine preverjanja znanja. ... preverjanje in ocenjevanje mora biti sprotno. ... v istem tednu smejo biti opravljene največ tri skupinske oblike preverjanja in ocenjevanja znanja celotnega oddelka in največ ena na dan. ... Mar kršenje teh zahtev pravilnika ne vodi v utrujenost, obremenjevanje, v neusklajenost otrokovih značilnosti z zahtevami šole?

Kot dodatni dejavnik obremenjevanja deluje tudi uporaba verbalnih metod, frontalne oblike dela, podajanje učne snovi, ki se nenehno širi in drobi, enciklopedično znanje, zahteve po znanju vsebin, ki imajo informativno vrednost, neustrezno organiziran pouk itn.

V razmislek pa še tole: ali ni čezmerno obremenjevanje enako pedagoško škodljivo za splošni razvoj otrok kot nezadostna miselna obremenjenost?

VERA ČONČ
Zavod SRS za šolstvo

KOLIKO ZAUPAMO V USTVARJALNOST

Posebni oddelki za nadarjene?

V zadnjih nekaj letih zasledimo v naši družbi izredno veliko zanimanja za razvoj inovativnega znanja. To kažejo tudi številni polemični članki v Delu. Naših razgledih in drugje. Pisci teh člankov razčlenjujejo stanje v našem gospodarstvu, ga primerjajo s tistim v razvitem svetu in iščejo vzroke za zaostajanje razvojno-raziskovalnega dela, ki bi nedvomno lahko bolj pripomoglo k izhodu iz krize. Del teh razčlenitev zadeva tudi položaj in vlogo šole in usmerjenega izobraževanja, o katerem se piše le malo pohvalnega. Šoli očitajo, da zanemarija spodbujanje samostojne dejavnosti, vsiljuje faktoografsko pomnjenje, povprečno vsebino, neustvarjalnost in še marsikaj. Nedvomno bo v bližnji prihodnosti takim oblikam pouka treba napraviti konec. Za zdaj je ugotovljenih precej vzrokov, ki tako stanje ohranjajo, ne manjka pa tudi političnih izjav posameznikov in organov, da je tako to treba spremeniti, saj so nekatere rešitve skoraj na dlani.

Za vse pa vendarle ni kriva le šola. Kot član Izvršilnega odbora Koordinacijskega odbora za pospeševanje razvojne in raziskovalne dejavnosti med mladimi ljubljanskega območja bi rad povedal tole: tudi šola se zelo trudi, da bi se na tem področju kaj spremenilo. Omenim naj, da je bil ta Koordinacijski odbor ustanovljen jeseni leta 1987 pod okriljem Mestne raziskovalne skupnosti Ljubljana in Gospodarske zbornice občin ljubljanskega območja. Člani tega odbora so tudi učitelji mentorji učencev, raziskovalcev v osnovnih in srednjih šolah, predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, predstavnik Zavoda SRS za šolstvo – Organizacijska enota Ljubljana, predstavnik Mestne konference ZSMS Ljubljana in predstavniki nekaterih delovnih organizacij. Delo tega odbora vodi mag. Edvard Kobal, sodeluje pa tudi Inštitut Jožef Stefan. Sestava odbora je torej zelo obsejna, njegove temeljne naloge pa so: koordinacija raziskovalnega dela na osnovnih in srednjih šolah, pospeševanje in širje-

nje te dejavnosti, povezovanje z organizacijami združenega dela, iskanje denarja in ne nazadnje predlaganje zakonskih sprememb na področju izobraževanja. Vsako leto pa bo ta odbor pripravil tudi srečanje mladih raziskovalcev – letošnje bo 25. in 26. maja v Cankarjevem domu pod geslom Zaupajmo v lastno ustvarjalnost.

Kako do postavljenih ciljev? Na zadnji, drugi seji Koordinacijskega odbora, ki je bila konec marca, je bilo sprejetih nekaj nalog, po katerih naj bi program odbora spoznala javnost, podprla pa naj bi ga strokovna in politična telesa. Prišel naj bi predvsem na tiste šole, ki do zdaj niso sodelovale, zjel pa naj bi vsaj vse srednje šole ljubljanskega območja.

Zavodu SRS za šolstvo je bilo tokrat naloženo, naj pripravi predlog sprememb Pravilnika o ocenjevanju in preverjanju znanja ali njegovo dopolnitev, kjer naj bi bile raziskovalne naloge upoštevane pri posameznih predmetih in zaključnih izpitih. To da bodo te naloge upoštevane tudi pri ocenjevanju učencev, bo nedvomno vplivalo na več učencev, ki se bodo premišljeno vključevali v raziskovalno delo, šole pa jim bodo morale to omogočiti.

Druga skupina članov tega odbora oblikuje predlog financiranja tovrstne dejavnosti po sistemu podarim – dobim, ki bi bil po mnenju nekaterih lahko uspešen.

Zagovarjam zamisel, naj bi ustanovili poseben oddelček za nadarjene učence, zlasti na tehniških šolah. Takšni oddelki bi zlasti v zadnjem letniku delali po posebnem programu s poudarkom na razvojno-raziskovalni problematiki. Tam, kjer ne bi bilo dovolj učencev za en oddelček, naj bi organizirali fakultativni pouk iz tistih predmetov, ki so v neki smeri ali programu najpomembnejši. Taki oddelki ne bi smeli biti prenatrpani s 35 učenci, kot to zahtevajo zdajšnji normativi, ampak naj bi bilo v njih največ 20 učencev. Izobra-

ževalna skupnost Slovenije bi torej morala take oddelke priznati in izdelati nove normative financiranja.

Učence v te oddelke bi izbirali z anketo, ki naj bi jo pripravili šolski psihologi. Izbrali bi jih pred poletnimi počitnicami za naslednje leto. O tem naj odloči učiteljski zbor na zadnji pedagoški konferenci. S podpisom učenci sprejmejo obveznosti, ki izhajajo iz predmetnika in podrobnega načrta za ta oddelček. Predmetnik in podrobni učni načrt izdelata vsaka šola zase s sodelovanjem strokovnih učiteljev, potrdi pa naj ga ustrežna katedra na fakulteti ali drugo ustrezno telo.

Vsak v tak oddelček vpisani učenci bi bil moral samostojno ali v skupini pod strokovnim mentorjem vodstvom izdelati raziskovalno nalogo in jo predstaviti v okviru gibanja znanosti mladini ali na mestni ravni. Merila za vrednotenje in ocenjevanje teh nalog je Izvršni odbor Koordinacijskega odbora že predstavil. Teme raziskovalne naloge lahko določi učenec sam, mentor, učitelj ali ozi.

Zavedam se, da bo največ težav z učitelji, ki bi v takih oddelkih poučevali in bili obenem tudi mentorji. Znano je, da učiteljev strokovnih predmetov primanjkuje, še bolj pa primanjkuje dobrih učiteljev, brez teh se tudi ta projekt ne bo uresničil. Ob stanju, kakršno je na šolah zdaj, nadarjenih učencev ne iščemo, jih ne potrebujemo, še manj pa dodatno izobražujemo. Kaj torej storiti? Mladim strokovnjakom, ki se želijo zaposliti v šolstvu, je treba omogočiti ne le boljše nagrajevanje, temveč tudi napredovanje, dodatno izobraževanje na tretji stopnji, zmanjšati jim je treba učno obveznost. Pritegniti moramo strokovnjake iz združenega dela, raziskovalnih ustanov in seveda inovatorje iz ozdov kot tudi iz zasebnega sektorja.

Pouk v takih oddelkih ne sme biti formalen, šolski. Zasnovati ga je treba problemsko, neformalno; to velja zlasti za strokovni del, ki lahko poteka tudi zunaj ustaljenih šolskih norm.

Tudi materialna opremljenost šol marsikje še ni zadovoljiva, a prav zato moramo s prostorsko skupino učencev operirati tako, da kar najbolj izrabimo možno tam, kjer so, gre za organizacijo dela in izrabo danega.

Ponavljajo se tudi predstave sociološke, psihološke in ideološke narave, s katerimi bi morda lahko uspešno zavrnili ne to, ampak vsako podobno stvar. Hudo narobe je, da nadarjeni učenci ždijo v nekem prečju, se dolgočasi, se učijo stvari, ob katerih se nasmihajo in ne tistega, kar bi zmogli. Česar družba ne zna odkriti, izrabiti. Kaj pa zdravo jedro zreda, motor razreda, ki bi z oblikovanjem posebnih oddelkov odvzeli razredni skupnosti to, kar je relativno, oblikovano se bo razmeroma dobro, neke strukture, z najbrž vsaj pogonsko močjo.

Svojo zamisel torej čisto koncu lahko podkrepimo s te spoznanji – izhodišči:

Smo v takem gospodarsko političnem in moralnem položaju, ko si ne smemo privoščati zaostajanja za razvitem svetom, skratka prepuščati tega potema stihiji, saj je to milo rečeno neodgovorno.

Vzgoja učencev, nadarjenih raziskovalno delo, ne more biti stvar posameznikov volje, ampak mora čimprej postati stvarni in nujni del šolskega sistema od osnovne do srednje šole.

Kaj pa denar? Denar je, in take stvari, kot je izobraževanje, mora biti. Ogromne vsote denarja, namenjenega vzgoji in izobraževanju, se negospodarsko porabijo za zgrešene programe, nepotrebne predmete, za prešvilno birokracijo v šolstvu, za katero dobro vemo, da napravi škodo kot koristi. Denar dajemo »nerazvitim«, čeprav bomo vsi sami vsak čas ne le nerazviti, temveč bomo imeli le še ne rednih učiteljev, poučevali bodo študentje, prav tako le radi preživetja. Tudi o tej stvari bomo morali javno spregovoriti.

LJUBOMIR MOHORIČ

Mestna in podeželska osnovna šola

Učni načrti premalo prilagojeni resničnim potrebam

Vsi vemo, da je vzgojno-izobraževalno delo na mestnih celodnevni šolah temeljitejše in bolj poglobljeno kot na podeželskih, kjer so učenci zaposleni doma tudi s kmečkimi opravili. Večina kmečke mladine bo ostala na vasi in na svojih posevkih. Vsi mestni otroci pa bodo iskali zaposlitev tam, kjer bodo šolanje nadaljevali v srednjih in višjih šolah ali pa se bodo zaposlili v raznih tovarnah in ustanovah v mestu. Prav v tem pa je bistvena razlika med mestno in podeželsko izobrazbo in pravico na nadaljnje življenje otrok v njihovem okolju.

Zato menim, da bi morali pri načrtovanju in organiziranju vzgojno-izobraževalnega procesa upoštevati kmečko mladino in področje njihovega dela na podeželju tudi pri prilagojenem učnem načrtu in predmetniku.

Kmetijstvo je ena izmed panog gospodarstva, ki je za vsak narod temeljnega pomena pri pridelavi hranil, pijač in surovin biogene narave za industrijsko predelavo. Prav zaradi tega menim, da bi moralo usmerjeno izobraževanje poseči tudi že v osnovne šole na podeželju, v sedmi in osmi razred. Temelj nadaljnega dela po končani osnovni šoli na podeželju je prav gotovo biotehniške narave, saj se bodo mladi kmetje ukvarjali s pridelavo hrane in pijače, to je s poljedelstvom, sadjarstvom, vinogradništvom in živinorejo ter gozdarstvom. Zato predla-

gam, da bi usmerili izobrazbo na podeželskih šolah v sedmem in osmem razredu na to področje – v vse panoge kmetijske proizvodnje – to pa je vezano na naravo in je v resnici praktično aplicirana biologija. Aplicirani biologiji ali prilagojenemu naravoslovju bi morali na podeželskih osnovnih šolah nameniti več učnih ur – poleg zdajšnje izobrazbe, to je dve uri na teden za nauk o človeku v sedmem razredu in dve uri na teden splošne biologije v osmem razredu z dodatnim poukom prve pomoči. V sedmem in osmem razredu bi bilo treba dodati na teden najmanj po dve uri ali tri iz aplicirane biologije in sicer spoznavanje temeljnih znanj iz živinoreje, poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva in gozdarstva.

Temeljitejše spoznavanje biotehniške in s tem biološke aplikacije, je za kmete bistvenega pomena, ker bodo z uspešnejšim delom zviševali svojo življenjsko raven in raven vse družbe.

Kmečke mladine je precej in vsa ne more obiskovati srednje kmetijske šole. Večjo in boljšo storilnost in pridelavo bi lahko dosegli, če bi vpeljali nove predmete v sedmem in osmem razredu.

Tej stopnji pa bi morali prilagoditi tudi nove učbenike iz aplicirane agronomске biologije. Mogoče bi bilo tudi, da bi vsi učenci, ki bodo ostali na podeželju, obiskovali obvezen deveti letnik osnovne šole s prilagoje-

nim programom o spoznavanju biotehniške. Tako bi spoznavali kulturne rastline, njihovo pridelavo, gnojenje z naravnimi in umetnimi gnojili, varstvo rastlin pred okužbami ter spravilo in sajenje poljščin z novejšo tehniko.

Zato bi se morali seznaniti z osnovami kmetijske tehnične mehanizacije in si praktično ogledati delovanje na kmetijskih kombinatih. Poleg tega bi en predmet aplicirane ali uporabne biologije moral seznaniti učence natančneje kot v petem razredu z vrstami sadnega drevja in vinske trte ter njihovega gojenja in predelave. Dodali bi še spoznavanje zdravilnih rastlin, njihovo gojenje, čas nabiranja in uporabe, saj vse to pride v poštev za intenzivno kmetijstvo na manjših površinah. Področje živinoreje naj bi obravnavalo prasičerejo, ovčerejo, govedorejo, konjerejo, perutinarstvo in vzrejo določenih vrst gozdne divjadi. Posebne ure bi morali nameniti mlekarstvu, sirarstvu in kislarstvu.

Temeljni pojmi iz ribogojništva bi mnoge naše kmete usmerili tudi na to področje dela.

Nujno je tudi znanje o čebelarstvu kot dodatni panogi kmetijskega dela. Posamezniki se bodo za to bolj zanimali, če bodo obiskali čebelarja na vasi in mu pomagali pri delu. Tako bi zvišali pridelavo te dobrine nad evropsko raven in boljše izrabili dane možnosti v Sloveniji ter širši domovini.

Osnove gozdarstva in sajenje donosnih vrst domačega kosta-

nja ob obronkih gozdov – tega področja ne moremo preostiti gozdni stihiji in naključnosti. H gospodarski z gozdom spada tudi poznavanje gob.

Koristno bi bilo, da bi učenci spoznali (v nekaj urah) temeljne kmečke zakonodaje. Tudi državni ustavni Zakon o varstvu okolja narave se posebej nanaša na proizvodnjo zdravilnih hrani. Učenci morajo spoznati, da ne brine, ki jih pridelava kmet, nastanejo samo ob njihovem delu, ampak tudi kot naravni proces celotnega biosa in tisoletih malih in nevidnih živalic, ki krobiološkega naravnega kolektivne naravne bioprodukcije.

In končno: vedeti bi morali tudi to, da pretirano kultiviranje narave povzroči motnje v naravnih mehanizmi biosfere.

Mestna in podeželska osnovna šola se zelo razlikujeta. Delo kmetih je torej zelo vezano temelje biologije in tej bi morali nameniti več učnih ur v učnem načrtu in predmetniku.

Vsi, ki se ukvarjajo s šolstvom na višji ravni, so pač visoko izobraženi in zazrti v silno obstoječo današnjo visoko razvito znanost, ki pa večini ljudi ni dostopna in razumljiva. Prav zaradi tega so učni programi preveč utrpani in so premalo namenjeni bistvenemu. Res je tudi, da ostaja na osnovnošolski stopnji še zelo veliko ljudi, in ti bi potrebovali znanje, uporabo pri njihovem vsakdanjem delu.

KAREL TERČIČ LEOPOLD

S KONFERENCE ZKS

Družba, ki sicer vlaga ogromno denarja v izobraževanje, ne vlaga pa jih v učiteljevo znanje in tehnološko posodobitev dela na šolah, izničuje svoja »sma vlaganja. Zato je tudi upravičena bojazen, da iščemo tako imenovano racionalizacijo v vzgoji in izobraževanju v napačni smeri, ko se odrekamo naložbam v stalno izobraževanje učiteljev, v posodabljanje vzgojno-izobraževalnega dela na šolah, v zagotavljanje učbenikov in druge učne tehnologije, ko zanemarjamo razvoj podiplomskega študija, tehnološko posodobitev visokega šolstva ipd.

Peter Winkler

REDNI RAZPISI

del in nalog vzgojiteljev in učiteljev in drugih strokovnih delavcev v vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih organizacijah 1988/89

Svet OSNOVNE ŠOLE 25. MAJ KAPELSKI VRH

razpisuje dela in naloge individualnega poslovnega organa

– RAVNATELJA ŠOLE za štiri leta

Kandidat mora izpolnjevati pogoje po 89. in 137. členu Zakona o osnovni šoli. Dela in naloge ravnatelja bo dopolnjeval s poučevanjem.

Začetek dela 1. 9. 1988.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo 25. maj Kapelski vrh, 69252 Radenci (za razpisno komisijo).

Komisija za medsebojna delovna razmerja

SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM RADENCI

razpisuje prosta dela in naloge

– UČITELJA KEMIJE IN BIOLOGIJE

– UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSIZMA, 9 ur, IN GOSTINSKEGA POSLOVANJA, 9 oziroma 6 ur

Pogoj: visokošolska izobrazba ustreznosti smeri.

Dela in naloge pod prvo alineo razpisujemo za nedoločen čas. Na voljo je enosobno stanovanje. Dela in naloge pod drugo alineo so razpisana za šolsko leto 1988/89.

Izvršilni odbor sveta

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA LENDAVA

razpisuje na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja tozgov dela in naloge

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA DRAGO LUGARIČ LENDAVA

– UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA, PRU

– UČITELJA ZGODOVINE IN ZEMLJEPISA, PRU

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev po Zakonu o osnovni šoli obvladati še slovenski in madžarski jezik.

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA VLAJ LAJOŠ GENTEROVCI

– UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU

– UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, PRU

– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA, PRU

– UČITELJA GLASBENE VZGOJE, ki bo dopolnjeval obveznost na razredni stopnji, PRU

– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA, ki bo dopolnjeval obveznost pri kemiji in biologiji na predmetni stopnji, PRU

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev po Zakonu o osnovni šoli obvladati še slovenski in madžarski jezik.

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA JOŠKO TALANYI-JANEZ DOBROVNIK

– UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA IN FIZIKE, PRU, ki bo dopolnjeval učno obveznost z drugimi predmeti za polovični delovni čas

– UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU, ki bo dopolnjeval obveznost na Osnovni šoli Edvard Kardelj Kobilje

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev po Zakonu o osnovni šoli obvladati še slovenski in madžarski jezik.

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA EDVARD KARDELJ KOBILJE

– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA, PRU, ki bo dopolnjeval učno obveznost z drugimi predmeti

– UČITELJA MATEMATIKE, PRU, ki bo dopolnjeval učno obveznost pri likovni vzgoji

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA VINKO MEGLA ODRANCI

– UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA, PRU, ki bo dopolnjeval učno obveznost z drugimi predmeti (delo za določen čas)

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA ŠTEFAN KOVAČ TURNIŠČE

– UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA IN FIZIKE, PRU

– UČITELJA NEMŠKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA, PRU

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA FRANCE PREŠEREN ČRENŠOVCI

– UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU

ZA TOZD OSNOVNA ŠOLA MIŠKO KRANJEC VELIKA POLJANA

– UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA, PRU

– UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA IN FIZIKE, PRU (delo za določen čas)

– UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU, ki bo dopolnjeval učno obveznost z drugimi predmeti

ZA TOZD GLASBENA ŠOLA LENDAVA

– UČITELJA KLAVIRJA

– 2 UČITELJEV HARMONIKE

– UČITELJA TROBENTE IN NOG

– UČITELJA KITARE

Vsa dela (razen posebej navedenih) so za nedoločen čas. Kandidati naj vložijo pisne prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 10 dneh po objavi razpisa pri komisijah za delovna razmerja posameznih tozgov.

Komisije ne bodo obravnavale prijav brez ustreznih dokazil. Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 10 dneh po izbiri. Začetek dela je 1. septembra 1988.

SREDNJA GLASBENA IN BALETNA ŠOLA MARIBOR p. o. Mladinska 12

razpisuje po sklepu sveta šole dela in naloge učiteljev za nedoločen čas:

1. ENOTA SREDNJA GLASBENA ŠOLA

– UČITELJA SOLFEGGIA, nepolni delovni čas

– UČITELJA VIOLINE IN KOMORNE IGRE, polni delovni čas

– UČITELJA GLASBENEGA STAVKA, nepolni delovni čas

– UČITELJA TROBENTE, polni delovni čas

– KOREPETITORJA, polni delovni čas

2. ENOTA GLASBENA ŠOLA, polni delovni čas

– UČITELJA KLAVIRJA, enota Center

– UČITELJA KITARE, enota Center

– UČITELJA NAUKA O GLASBI, enota Center in d. o. Poljčane

– UČITELJA KLAVIRJA, d. o. Poljčane

– UČITELJA ORKESTRALNIH TROBIL, OE Tabor in d. o. Ruše

– UČITELJA ORKESTRALNIH TROBIL IN ORKESTRA, d. o. Slov. Bistrica

– UČITELJA KLAVIRJA, d. o. Slov. Bistrica

– UČITELJA FLAVTE, d. o. Slov. Bistrica, nepolni delovni čas

3. ENOTA SREDNJA BALETNA IN BALETNA ŠOLA

– DVEH UČITELJEV BALETA

– KOREPETITORJA BALETA

Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom zahtevane pogoje glede izobrazbe in poslati prijave z ustreznimi dokazili najkasneje v 30 dneh po objavi razpisa. O izidu bodo obveščeni v 8 dneh po opravljeni izbiri.

SREDNJA LESARSKA ŠOLA MARIBOR, Lesarska ulica 2

razpisuje dela in naloge

1. UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE

2. UČITELJA MATEMATIKE

3. UČITELJA KEMIJE – polovični delovni čas za določen čas

4. TREH UČITELJEV STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV

5. PET UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA

RAZPISNI POGOJI:

– od točke 1. do točke 3. je pogoj za zasedbo del in nalog visoka izobrazba ustreznosti smeri;

– pod točko 4. je pogoj za zasedbo del in nalog diplomirani inženir lesarstva;

– pod točko 5. je pogoj za zasedbo del in nalog višja izobrazba, inženir lesarstva.

Prezem del in nalog je 1. septembra 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: SREDNJA LESARSKA ŠOLA MARIBOR, Lesarska ulica 2, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

GLASBENA ŠOLA ORMOŽ, Kolodvorska 9

razpisuje prosta dela in naloge s polnim delovnim časom

– UČITELJA KITARE za nedoločen čas

– UČITELJA KLARINETA za določen čas (eno leto) s polovičnim delovnim časom

Če bo potrebno, bo delo potekalo tudi na oddelkih.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z Zakonom o glasbenih šolah.

Začetek dela 1. 9. 1988.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Komisija za medsebojna razmerja

SŠC TOZD SREDNJA DRUŽBOSLOVNA, EKONOMSKA IN NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNA ŠOLA JOŽETA LACKA PTUJ

razpisuje prosta dela in naloge

– 2 UČITELJEV MATEMATIKE IN FIZIKE, profesor, ustreznost smeri, za nedoločen čas

– UČITELJA UMETNOSTNE VZGOJE, profesor (likovna smer), za nedoločen čas

Začetek dela 1. septembra 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa.

OSNOVNA ŠOLA RAKA

razpisuje prosta dela in naloge

– UČITELJA TEHNIČNE IN LIKOVNE VZGOJE – lahko druga kombinacija s tehnično vzgojo, za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Začetek dela 1. 9. 1988.

Pogoji: PRU ali P.

Na voljo je družinsko stanovanje.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obveščili o izbiri v 15 dneh.

Svet in Komisija za medsebojna delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE NEZNANIH TALCEV DRAVOGRAD

razpisujeta prosta dela in naloge

1. **POMOČNIKA RAVNATELJA** za pedagoško delo, za nedoločen čas s polovično učno obveznostjo

2. **POMOČNIKA RAVNATELJA** za finančno-tehnična dela, za nedoločen čas

3. **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** na šoli Dravograd, za nedoločen čas (stanovanje)

4. **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** na šoli Šentjanž, za nedoločen čas s polovično učno obveznostjo

Pogoji: Pod 1 in 2: da izpolnjuje pogoje 511. člena Zakona o združenem delu in 95. člena Zakona o osnovni šoli, 5 let delovnih izkušenj, ima strokovni izpit in je družbenopolitično dejaven; pod 3 in 4: da ima predpisano izobrazbo ustreznosti smeri.

Začetek dela 1. 9. 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE CELJE

TOZD CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA FRAN ROŠ CELJE, Cesta na Dobrovo 114

razpisuje prosta dela in naloge

– UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas (za šolsko leto 1988/89) s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

TOZD OSNOVNA ŠOLA FRANJA VRUNČA CELJE-HUDINJA, Mariborska 125

razpisuje prosta dela in naloge

ZA PODRUŽNIČNO ŠOLO LJUBEČNA

– 2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA za določen čas (1 šolsko leto), pogoj: PRU

ZA CENTRALNO ŠOLO HUDINJA

– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas (1 šolsko leto – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), pogoj: PRU

– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas (do 1. 4. 1989 – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), pogoj: PRU

– UČITELJA BIOLOGIJE, za določen čas (1 šolsko leto – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), pogoj: PRU ali P

Stanovanj ni.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po odločitvi sveta šole.

Komisija za delovna razmerja

SREDNJE ŠOLE BORISA KIDRIČA CELJE, Ljubljanska 17

razpisuje prosta dela in naloge

– UČITELJA MATEMATIKE

Pogoj: diplomant FNT – smer matematika, fizika ali dipl. inž., tehniška fakulteta

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja pri Srednji šoli Borisa Kidriča Celje 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po preteku razpisnega roka.

Začetek dela 1. 9. 1988.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD SLOVENSKE KONJICE

TOZD GLASBENA ŠOLA

razpisuje dela in naloge:

– UČITELJA KLAVIRJA IN VIOLINE – za nedoločen čas

– UČITELJA FLAVTE IN HARMONIKE – za nedoločen čas

– UČITELJA KITARE – za nedoločen čas

– UČITELJA KLARINETA – za nedoločen čas

– UČITELJA KLAVIRJA – za nedoločen čas

– UČITELJA TROBIL – za nedoločen čas

Začetek del in nalog 1. 9. 1988.

Stanovanj ni.

Prijave pošljite v 15 dneh po objavljenem razpisu.

ZAVOD ZA DELOVNO USPOŠABLJANJE

MIHA PINTER

DOBRNA

razpisuje na podlagi seje sveta dela in naloge

– 8 SPECIALNIH PEDAGOGOVI

– 3 VARUHINI

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Začetek dela 1. 9. 1988.

Pogoji:

– PA, smer DP

– šola za varuhinje

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Zavod za delovno usposabljanje Miha Pinter, Dobrna Na voljo bosta 2 samski stanovanji.

Svet

SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM,
Prešernova 32

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE** za nedoločen čas s polnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988.
Pogoj: FNT smer fizika-matematika.
- **UČITELJA MATEMATIKE** za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 do 11. 3. 1989 (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)
Pogoj: FNT smer matematika.
- **UČITELJA OBRAMBNE VZGOJE** za določen čas s polovičnim delovnim časom.
Začetek dela 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989.
Pogoj: FSPN smer SLO.
- **DVEH UČITELJEV EKONOMSKIH PREDMETOV**, en delavec za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989, pogoj: diplomiran ekonomist; en delavec za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 do 31. 4. 1989 (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom), pogoj: diplomiran ekonomist
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE** za določen čas s polovičnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989.
Pogoj: FTK.
- **UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSI-ZMA** za določen čas s polnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989.
Pogoj: FSPN smer STM ali sociologija.
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA IN UMETNOSTNE VZGOJE** za določen čas z manj kot polnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989.
Pogoj: FF — slavistika.
- **VZGOJITELJA V DOMU UČENCEV** za določen čas s polnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988.
Pogoj: višja izobrazba pedagoške smeri in opravljen strokovni izpit.
- **UČITELJA STREŽBE** za določen čas s polnim delovnim časom
Začetek dela 1. 9. 1988.
Pogoj: višja izobrazba — Hotelska fakulteta s poprejšnjo izobrazbo smeri strežba.

SREDNJA DRUŽBOSLOVNA EKONOMSKA ŠOLA NOVA GORICA, Erjavčeva 8

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA** za nedoločen čas
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA** za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)
- **UČITELJA OSNOV TEHNIKE IN PROIZVODNJE, BLAGOZNANSTVA IN BIOLOGIJE** za nedoločen čas
- **UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSI-ZMA, FILOZOFIJE IN SOCIOLOGIJE** za nedoločen čas
- **UČITELJA MATEMATIKE** za nedoločen čas
- **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN MATEMATIKE** za nedoločen čas
- **UČITELJA FIZIKE**
- **UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE TER TELESNE VZGOJE**

Kandidati morajo imeti ustrezno strokovno izobrazbo po Zakonu o usmerjenem izobraževanju in ustrezno smer v skladu z zadnjim odstavkom 175. člena Zakona o usmerjenem izobraževanju. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja družboslovna ekonomska šola Nova Gorica, Erjavčeva 8, p.p. 81. Izbrani kandidati bodo prevzeli delo 1. 9. 1988.

Svet

OSNOVNE ŠOLE DUŠAN MUNIH MOST NA SOČI

razpisuje prosta dela in naloge

- DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** — za zunanji oddelek Šentviška Gora.
Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
- DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** za poučevanje na razredni stopnji in delo v oddelku podaljšane bivanja na Mostu na Soči.
Delovno razmerje se sklone za določen čas (eno šolsko leto) s polnim delovnim časom.
Kandidati pod 1 in 2 morajo izpolnjevati pogoje za učitelja razrednega pouka.
- UČITELJA — KNJIŽNIČARJA** za poučevanje angleškega jezika in delo v šolski knjižnici.
Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za učitelja slovenskega in angleškega jezika.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po poteku roka za prijavo. Začetek dela je 1. 9. 1988.

OSNOVNA ŠOLA SOLKAN

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA** za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988
Pogoj: PRU ali P tehničnega pouka
- **UČITELJA FIZIKE** za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 za čas porodniškega dopusta
Pogoj: PRU ali P fizike
- **UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA** za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 za čas porodniškega dopusta
Pogoj: PRU ali P slovenščine-angleščine

Stanovanja ni.

Prijave z dokazili o izobrazbi in s kratkim življenjepisom pošljite v 10 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Solkan, 65000 Nova Gorica, Šolska 25.

OSNOVNA ŠOLA MILAN MAJČEN SENTJANŽ

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
- **UČITELJA NEMškega JEZIKA, PRU**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Stanovanja ni.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Milan Majcen Sentjanž. O izbiri bodo obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

OSNOVNA ŠOLA MILKA ŠOBAR-NATAŠA NOVO MESTO

razpisuje s polnim delovnim časom za nedoločen čas prosta dela in naloge:

- **UČITELJA ANGLEŠKEGA IN SLOVENSKEGA JEZIKA, PRU ali P**
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU ali P**

Začetek dela 1. 9. 1988. Za učitelja glasbene vzgoje je na voljo stanovanje.

Prijave z dokazili o izobrazbi in življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja OSNOVNE ŠOLE ISTRSKEGA, ODREDA GRAČIŠČE, 66272 SLOVENSKO GRAČIŠČE

razpisuje prosta dela in naloge

za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

- **UČITELJA TELESNE VZGOJE**
- **UČITELJA FIZIKE IN TEHNIČNE VZGOJE**
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA**
- **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA**

za nedoločen čas z manj kot polnim delovnim časom (21 ur na teden):

- **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE**

Razpisani obseg dela za polni oziroma manj kot polni delovni čas je delavcem zagotovljen le, če bodo dopolnjevali delovno obveznost z delom v COŠ. Začetek dela: 1. 9. 1988.

Prijave z dokazili o strokovnosti in delovnih izkušnjah sprejema komisija 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku razpisa.

OSNOVNA ŠOLA DR. ALEŠ BEBLER PRIMOŽ, HRVATINI

razpisuje po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

- **UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA** za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **DVEH UČITELJEV MATEMATIKE** za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE** za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE** za določen čas s polnim delovnim časom (do konca junija s pripadajočim dopustom)
Prevzem navedenih del in nalog: 1. 9. 1988.
Pogoji: izobrazba, predpisana z Zakonom o osnovni šoli.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola dr. Aleš Bebler Primož Hrvatini, Hrvatini 137, 66280 Ankaran (komisiji za delovna razmerja). O izbiri bodo obveščeni v 8 dneh po končanem razpisnem roku.

OSNOVNA ŠOLA PINKA TOMAŽIČA KOPER

razpisuje prosta in neustrezno zasedena dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom:

- **PREDMETNEGA UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA**
- **PREDMETNEGA UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE**
- **PREDMETNEGA UČITELJA LIKOVNE VZGOJE IN GO-SPODINJSTVA**
- **PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE**

Pogoji: ustrezna pedagoška izobrazba najmanj VI/1 zahtevnostne stopnje.
Dodaten pogoj: izpolnjevanje pogojev po Zakonu o osnovni šoli.

Začetek dela: 1. 9. 1988

Stanovanja ni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidate bomo pisno obvestili o izidu razpisa najpozneje 15 dni po opravljeni izbiri.

Komisija za medsebojna delovna razmerja OSNOVNE ŠOLE OSKARJA KOVAČIČA ŠKOFIJE

razpisuje prosta dela in naloge v COŠ

- **UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA, PRU ali P** italijanščine za nedoločen čas
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU ali P** matematike in fizike za nedoločen čas
- **UČITELJA BIOLOGIJE, PRU ali P** biologije, ki bodo poleg tega opravljali tudi dela in naloge v COŠ.

Začetek dela: 1. 9. 1988.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Oskarja Kovačiča Škofije. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh.

GLASBENA ŠOLA RADOVLJICA

razpisuje prosta dela in naloge

- **DVEH UČITELJEV HARMONIKE**
- **UČITELJA KITARE**
- **UČITELJA VIOLINE** (za polovičen delovni čas)
- **UČITELJA FLAVTE** (za določen čas)

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po izteku prijavnega roka. Stanovanja ni.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE HEROJA BRAČIČA TRŽIČ

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNE VZGOJE** za določen čas (od 1. 9. 1988 do 30. 6. 1989) s pripadajočim dopustom
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** za nedoločen čas

Šola nima stanovanj.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE IVAN TAVČAR GORENJA VAS

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA** za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pogoj: končana PA smer tehnični pouk

Začetek dela 1. 9. 1988.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Ivan Tavčar Gorenja vas, 64224 Gorenja vas.

Razpisna komisija pri svetu

OSNOVNE ŠOLE PADLIH PRVOBORCEV ŽIRI

razpisuje prosta dela in naloge

- **DVEH UČITELJEV MATEMATIKE** za nedoločen čas s polnim delovnim časom, PRU ali P
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** za 3., 4. in 5. razred in za vodenje otroškega in mladinskega pevskega zbora, za varstvo vozačev in tehnični pouk v 6. razredu (kombinirano), za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Začetek dela 1. 9. 1988.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa. Stanovanja ni.

Zbor delavcev

OSNOVNE ŠOLE VITKA PAVLIČA HRASTNIK

razpisuje prosta dela in naloge

- **RAVNATELJA** z delno učno obveznostjo (reelekcija)
Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje po Zakonu o osnovni šoli in imeti:
— višjo strokovno izobrazbo po programu za VI. stopnjo (specialni pedagog) in opravljen strokovni izpit
— pet let delovnih izkušenj v organizaciji za usposabljanje
— dejaven in pozitiven odnos do samoupravljanja
— organizacijske in strokovne sposobnosti.

Mandat traja 4 leta. Prevzem del in nalog 1. 9. 1988.

Prijave z ustrezno dokumentacijo pošljite razpisni komisiji v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

ZASLAVSKI SREDNJEŠOLSKI CENTER MIHA MARINKO TRBOVLJE

TOZD SREDNJA ŠOLA NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNE IN EKONOMSKE USMERITVE TRBOVLJE, Gimnazijska 10, Trbovlje

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA UMETNOSTNE VZGOJE** za nedoločen čas
- **PSIHOLOGA** za nedoločen čas
- **LABORANTA ZA KEMIJO IN FIZIKO** za določen čas (1 leto)

Začetek dela: 1. septembra 1988.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev iz Zakona o usmerjenem izobraževanju pošljite v 8 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja

GLASBENE ŠOLE LJUBLJANA MOSTE-POLJE, Ob Ljubljani 36, Ljubljana

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA VIOLINE**
- **TREH UČITELJEV KITARE**
- **DVEH UČITELJEV KITARE** (s polovičnim delovnim časom)
- **UČITELJA VIOLONČELA** (s polovičnim delovnim časom)
- **DVEH UČITELJEV FLAVTE** (s polovičnim delovnim časom)
- **IN KLJUNASTE FLAVTE**
- **UČITELJA KLARINETA** (s polovičnim delovnim časom)
- **RAČUNOVODJE** (s polovičnim delovnim časom)

Pogoj za opravljanje del in nalog je višja ali visoka izobrazba ustrezne smeri. Vsa dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

Začetek dela je 1. 9. 1988. Kandidate bomo obvestili o izbiri 15 dni po končanem sprejemanju prijav.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje prosta dela in naloge za

TOZD OŠ FRANJA MALGAJA ŠENTJUR

UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989

UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Malgaja Šentjur 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OŠ KOZJANSKI ODRED PLANINA PRI SEVNICI

UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Začetek dela 1. 9. 1988.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Kozjanski odred Planina 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OŠ MILOŠA ZIDANŠKA DRAMLJE

UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE za nedoločen čas z dopolnjevanjem delovne obveznosti na OŠ Franja Vrunča Slivnica.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o OŠ.

Pri sprejema Tozd OŠ Miloša Zidanška Dramlje 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OŠ BLAŽA KOCENA PONIKVA

UČITELJA ZGODOVINE – ZEMLJEPISA za določen čas za šolsko leto 1988/1989.

Pogoj: PRU za zgodovino – zemljepis

Začetek dela s 1. 9. 1988

Pri sprejema Tozd OŠ Blaža Kocena Ponikva 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OŠ FRANJA VRUNČA SLIVNICA

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OŠ FRANJA VRUNČA SLIVNICA

UČITELJA za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas za šolsko leto 1988/89, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o osnovni šoli.

Pri sprejema Tozd OŠ Franja Vrunča Slivnica 15 dni po objavi razpisa.

OSNOVNA ŠOLA JOSIP BROZ TITO TRBOVLJE in razpisna komisija

razpisujeta prosta dela in naloge:

1. RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, predpisanih z Zakonom o združenem delu in Družbenim dogovorom o oblikovanju kadrovske politike v občini Trbovlje, izpolnjevati še splošne pogoje, ki jih določa 137. člen Zakona o osnovni šoli, in imeti:

- vsaj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu
- strokovne, organizacijske in delovne sposobnosti za opravljanje nalog iz pristojnosti ravnatelja šole
- in biti družbenopolitično dejavni.

Ravnatelj je imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokumenti v 15 dneh na naslov: Osnovna šola Josip Broz Tito Trbovlje, Leninov trg 6, za razpisno komisijo.

2. UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Pogoj: učitelj razrednega pouka.

3. DVEH UČITELJEV LIKOVNE VZGOJE za nedoločen čas

— enega učitelja; za določen čas — enega učitelja — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Pogoj: predmetni učitelj likovne vzgoje.

4. UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE za določen čas — nadomeščanje delavca, ki služi vojaški rok.

Pogoj: predmetni učitelj tehnične vzgoje.

Začetek dela za delavce pod 2., 3. in 4. je 1. 9. 1988.

Prijave za dela in naloge pod točkami 2., 3. in 4. sprejema komisija za delovna razmerja v 15 dneh po objavi na naslov: Osnovna šola Josip Broz Tito Trbovlje, Leninov trg 6.

Šola nima stanovanj.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ZAGORJE OB SAVI**TOZD OSNOVNA ŠOLA IVAN KAVČIČ IZLAKE**

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU ali P** za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **UČITELJA GOSPODINJSTVA in VODJE ŠOLSKE PREHRANE, PRU ali P** za nedoločen čas s polnim delovnim časom (dopolnjevanje učne obveznosti kot vodja šolske prehrane v OVV)
- **RAVNATELJA**

Pogoji:

- izpolnjevati mora splošne pogoje po 511. členu Zakona o združenem delu
- pogoje za učitelja po Zakonu o osnovni šoli
- imeti mora najmanj 5 let delovnih izkušenj
- njegovo dosedanje delo mora zagotavljati, da bodo doseženi sprejeti cilji temeljne organizacije kot celote.

TOZD GLASBENA ŠOLA ZAGORJE

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA FLAVTE, PRU ali P**
- **UČITELJA KLARINETA, PRU ali P**
- **UČITELJA KITARE, PRU, ali P**
- **UČITELJA BALETA, PRU ali P**

Vsa štiri delovna mesta so razpisana za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili pošljite razpisnim komisijam tozdv v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh.

Začetek dela 1. 9. 1988. Stanovanj ni.

Razpisna komisija Šolskega centra Josip Jurčič

TOZD OSNOVNA ŠOLA STIČNA

razpisuje po sklepu sveta šole dela in naloge

- **VODJE** podružnične šole Ambrus
- **VODJE** podružnične šole Muljava

Začetek dela 1. 9. 1988. Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 30 dneh po izbiri.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE BORIS KIDRIČ, LJUBLJANA, Matjaževa 4

razpisuje prosta dela in naloge

- 1. za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988:**
 - **PREDMETNEGA UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, PA,**
 - **PREDMETNEGA UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE, PA** — za vzgojno-izobraževalno delo v PB, ki bo dopolnjeval delovno obveznost na predmetni stopnji (tečaj prve pomoči in družbene samozaščite).
 - **DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA (PA** — smer razredni pouk) za vzgojno-izobraževalno delo v PB;

- 2. za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavk med porodniškim dopustom):**
 - **DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA (PA** — smer razredni pouk) za vzgojno-izobraževalno delo na razredni stopnji od 1. 9. do 1. oz. 25. 12. 1988;
 - **DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA (PA** — smer razredni pouk) za vzgojno-izobraževalno delo v PB od 1. 9. 1988 do 1. 3. oz. 31. 8. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na gornji naslov v 15 dneh po objavi razpisa o izidu pa bodo obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE IVAN CANKAR VRHNIKA, Lošca 1, 61360 Vrhnika

razpisuje prosta dela in naloge:

- **PSIHOLOGA** za določen čas, predvidoma eno šolsko leto, začetek 1. 9. 1988 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), diplomiran psiholog
- **UČITELJA BIOLOGIJE IN GOSPODINJSTVA** za določen čas, predvidoma eno šolsko leto, začetek 1. 9. 1988 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu, PRU)
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE** za določen čas, predvidoma do 6. 3. 1989, začetek 1. 9. 1988 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), PRU
- **UČITELJA V ODDELKIH S PRILAGOJENIM PROGRAMOM** za določen čas, predvidoma do konca prvega polletja, začetek 1. 9. 1988, specialni pedagog za prizadeto mladino,
- **UČITELJA DMV** — polovični delovni čas za nedoločen čas, PRU

Prijave s priloženo dokumentacijo sprejemamo 8 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa v 15 dneh po izbiri.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE MILAN SUŠTARŠIČ, LJUBLJANA, Štembalova 2a

razpisuje za določen čas (eno šolsko leto) s polnim delovnim časom prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU**
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN MATEMATIKE, PRU**
- **UČITELJA LIKOVNE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU**

Prevzem vseh razpisanih del in naloge je 1. 9. 1988.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje Zakon o osnovni šoli.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oziroma strokovni usposobljenosti naj pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE VALENTINA VODNIKA, LJUBLJANA, Adamičeva 16

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge:

- **ŠTIRIH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA**, učitelj razrednega pouka
- **UČITELJA BIOLOGIJE IN GOSPODINJSTVA, PRU**

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa Osnovni šoli Valentina Vodnika, Ljubljana, Adamičeva 16. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

Začetek dela 1. 9. 1988.

GLASBENA ŠOLA KOČEVJE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA KLA VIRJA**, visoka ali višja strokovna izobrazba, za nedoločen čas
- **UČITELJA KITARE**, višja ali srednja strokovna izobrazba, za nedoločen čas
- **UČITELJA FLAVTE IN KLARINETA**, visoka ali višja strokovna izobrazba, za nedoločen čas

Na voljo je eno enosobno stanovanje.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v osmih dneh po preteku roka za prijavo.

Začetek dela je 1. 9. 1988.

SREDNJA ŠOLA TEHNIČNIH STROK IN OSEBNIH**STORITEV LJUBLJANA,**

Titova c. 78

razpisuje dela in naloge:

- **DVEH UČITELJEV MATEMATIKE**
- **DVEH UČITELJEV FIZIKE**
- **UČITELJA ENERGETIKE Z ENERGETSKIMI NAPRAVAMI IN RAČUNALNIŠTVA**
- **UČITELJA STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV** — dipl. inž. strojništva
- **UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE**
- **UČITELJA VARSTVA PRI DELU**
- **ŠTIRIH UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA** v tekstilni usmeritvi
- **ŠTIRIH UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA** v usmeritvah metalurgija in strojništvo

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih je predpisal strokovni svet SRS za vzgojo in izobraževanje oz. so določeni z vzgojnoizobraževalnimi programi.

Za vsa razpisana dela je določena polna delovna obveznost, razen za dela pod 2. točko, kjer bomo z enim delavcem sklenili delovno razmerje s polovično delovno obveznostjo. Dela in naloge pod 5. in 6. točko razpisujemo za določen čas, to je za 9 mesecev, vsa druga dela pa za nedoločen čas.

Kandidati za vsa razpisana prosta dela in naloge naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Srednja šola tehničnih strok in osebnih storitev Ljubljana, Titova c. 78. O izidu jih bomo obvestili v 15 dneh po končanem prijavnem roku.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE ZVONKA RUNKA LJUBLJANA,
Gasilska 17

razpisuje prosta dela in naloge

- **TREH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pogoj: PRU
- **TREH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** za določen čas s polnim delovnim časom (do 31. 8. 1989. do 28. 3. 1989 in do 17. 10. 1988), pogoj: PRU
- **UČITELJA ZA DELO V PODALJŠANEM BIVANJU IN TELESNE VZGOJE** na razredni stopnji za določen čas s polnim delovnim časom (do 31. 8. 1989), pogoj: učitelj razrednega pouka — PA ali PRU telesne vzgoje
- **UČITELJA ZA DELO V PODALJŠANEM BIVANJU IN LIKOVNE VZGOJE** na razredni stopnji za določen čas s polnim delovnim časom (do 5. 3. 1989), pogoj: učitelj razrednega pouka — PA ali PRU likovne vzgoje
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE** na predmetni stopnji (moški) za določen čas s polnim delovnim časom (do 20. 1. 1989), pogoj: PRU ali P telesne vzgoje.

Začetek dela za vse: 1. 9. 1988.

Prijave z ustrežno dokumentacijo pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 30 dneh po izbiri. Stanovanj ni.

OSNOVNA ŠOLA KERENČIČEVIIH, 62211 PESNICA PRI MARIBORU

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA FIZIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Začetek dela 1. 9. 1988.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja
SREDNJE KEMIJSKE ŠOLE JOŽE KNIFIC-IXS RUŠE,
Šolska ul. 16

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA KEMIJE** – za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- **UČITELJA MATEMATIKE** – za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Prevzem del 1. 9. 1988.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po Zakonu o usmerjenem izobraževanju. Prijave z ustreznimi dokazili naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Zbor delavcev ZOŠ TOZD
GLASBENA ŠOLA CELJE,
Slomškov trg 10

razpisuje prosta dela in naloge:

- **RAVNATELJA ŠOLE** (reelekcija)
Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, še pogoje, določene z Zakonom o glasbeni šoli, in imeti:
– najmanj višjo izobrazbo glasbene smeri
– najmanj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse v glasbeni šoli
– organizacijske in strokovne sposobnosti za opravljanje ravnatelja šole
– in biti družbeno-politično dejaven.
Mandat traja 4 leta.

- **UČITELJA KLARINETA, P**, za nedoločen čas
- **UČITELJA KLAVIRJA, P**, za nedoločen čas
- **UČITELJA VIOLINE, P**, za nedoločen čas
- **UČITELJA KITARE, STU**, za nedoločen čas

Za vsa razpisana dela in naloge je začetek dela 1. 9. 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po sklepu zbora delavcev.

Komisija za medsebojna delovna razmerja
SREDNJE ŠOLE JURIIJA VEGE IDRİJA

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA KEMIJE**
Pogoj je visoka izobrazba iz kemije. Dela in naloge razpisujemo za določen čas s polnim delovnim časom. Začetek dela 1. 9. 1988. Na voljo je enosobno stanovanje.
- **UČITELJA STROKOVNIH PREDMETOV** v programu strojništvo, smer oblikovalec kovin
Pogoj je visoka izobrazba strojništva. Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom z začetkom 1. 9. 1988
- **2 UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA** v programu strojništvo, smer oblikovalec kovin
Pogoj je višja izobrazba strojništva, osnovni poklic smeri oblikovalec kovin in 3 leta delovnih izkušenj pri delih in nalogah te smeri.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa Komisiji za delovna razmerja, Srednje šole Jurija Vege, Idrija, Študentovska 16, 65280 Idrija. O izbiri jih bomo obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

Svet
DOMA UČENCEV ŠTEFAN KOVAČ MURSKA SOBOTA,
Tomšičeva 15

razpisuje prosta dela in naloge

- **RAVNATELJA**
Kandidat mora izpolnjevati poleg pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu tudi pogoje za vzgojitelja v domu in pogoje iz Druženega dogovora o izvajanju kadrovske politike, v občini Murska Sobota ter imeti:
– najmanj višješolsko izobrazbo pedagoške smeri
– najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu.
Mandat traja 4 leta.

Delovno obveznost bo izbrani kandidat dopolnjeval z medskupinskim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo«.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE BRIŠKO-BENEŠKI ODRED DOBROVO V GORIŠKIH BRDIH
razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE**
- **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE**
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE** (moški)
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA**

Kandidati morajo imeti višjo ali visoko izobrazbo ustrezne smeri. Za telesno vzgojo ima prednost moški kandidat. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas od 1. 9. 1988. Stanovanj ni.

Komisija za delovna razmerja pri
OSNOVNI ŠOLI EDVARDA KARDELJA, POLJE,
Polje 358

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za nedoločen čas
Pogoj: PA – razredni pouk
- **4 UČITELJEV** za podaljšano bivanje, za določen čas
Pogoj: PA – razredni pouk
- **UČITELJA** za podaljšano bivanje, za določen čas od 1. 9. 1988 do 25. 4. 1989 – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA** za podaljšano bivanje, za določen čas od 1. 9. 1988 do 17. 6. 1989 – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **2 UČITELJEV** za podaljšano bivanje, za določen čas
Pogoj: PA – razredni pouk
za podružnično šolo Dolsko

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 8 dneh po objavi razpisa Komisiji za delovna razmerja osnovne šole Edvarda Kardelja, Polje, Polje 358.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE VOJKA ŠMUC IZOLA

razpisuje prosta dela in naloge

- za nedoločen čas s polnim delovnim časom:
- **3 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA, URP**
- **2 UČITELJEV TEHNIČNE VZGOJE, PRU**
- **UČITELJA MATEMATIKE, PRU**
- **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE IN ZGODOVINE, PRU**
- **UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA, PRU**
- **KNJIŽNICARJA** – knjižničar pedagoške smeri
- **VODJE PREHRANE, PRU** biologije in gospodinjstva

- za določen čas s polnim delovnim časom:
- **UČITELJA MATEMATIKE, PRU** – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu od 1. 9. 1988 do 22. 3. 1989
- **UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA, PRU** ali **URP** z izpitom iz metodike poučevanja italijanskega jezika – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu od 1. 9. 1988 do 4. 5. 1989
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU** – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989

Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje in pogoje, določene z Zakonom o osnovni šoli.

Prijave z dokazili o strokovnosti naj pošljejo na naslov: Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Vojka Šmuc, 66310 Izola, najpozneje v 15 dneh po objavi del in nalog. O izidu razpisa bodo obveščeni v 30 dneh po končanem roku za prijave.

Svet
OSNOVNE ŠOLE DRAGOTIN KETTE ILIRSKA BISTRICA

razpisuje dela in naloge

1. **RAVNATELJA**
2. **POMOČNIKA RAVNATELJA**
Kandidati pod 1. in 2. točko morajo poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje po Zakonu o osnovni šoli ter imeti:
– najmanj 5 let (ravnatelj) oz. 3 leta (pomočnik ravnatelja) delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu
– organizacijske in strokovne sposobnosti za uresničevanje smotrov in nalog osnovne šole
Mandat traja 4 leta, začetek dela 1. 9. 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Dragotin Kette Ilirska Bistrica. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

Komisija za delovna razmerja
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD PIRAN o.sol.o.
TOZD OSNOVNA ŠOLA CIRIL KOSMAČ PIRAN o.sol.o.

razpisuje prosta dela in naloge

- **2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** za delo v oddelku PB, za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za delo v oddelku P poučevanje italijanskega jezika, za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za delo v oddelku P šolsko leto 1988/89, z nepolnim delovnim časom
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, PRU** ali **P**, za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE, PRU** ali **P**
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN RAČUNALNIŠTVA, PRU** ali **P**, z nepolnim delovnim časom
- **UČITELJA GOSPODINJSTVA – BIOLOGIJE IN VOJNE ŠOLSKE PREHRANE, PRU** ali **P**, z nepolnim delovnim časom

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojno-izobraževalni zavod Piran – DŠ Rozmanova 7, 66330 Piran. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Komisija za delovna razmerja
GLASBENE ŠOLE FRANA GERBIČA CERKNICA
Partizanska 9

razpisuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom prosta dela in naloge

- **UČITELJA NOG**
- **UČITELJA HARMONIKE**
- **UČITELJA KLARINETA**
- **UČITELJA KLAVIRJA**
- **UČITELJA TROBENTE**

Začetek del je 1. 9. 1988

Prijave z življenjepisom in dokazili o strokovnosti sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po končanem zbirlu prijav. Na voljo je enosobno stanovanje – po dogovoru.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE JURIJ VEGA MORAVČE

razpisuje prosta dela in naloge

- **PREDMETNEGA UČITELJA LIKOVNE IN GLASBENE VZGOJE**
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
(likovna vzg.: 12 ur, glasbena vzg.: 8 ur in vodenje pevskih zborov. Pogoj: PA ustrezne smeri)

Pisne prijave z dokazili sprejema tajništvo šole 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po odločitvi komisije za delovna razmerja.

Komisija za delovna razmerja
GLASBENE ŠOLE DOMŽALE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA PIHAL IN TROBIL** – oddelek Mengeš, Moravče, za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **UČITELJA NAUKA O GLASBI** – oddelek Domžale, Metlika, Brdo, za določen čas s polnim delovnim časom
- **UČITELJA KLAVIRJA** – oddelek Domžale, za določen čas s polnim delovnim časom – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA KLAVIRJA** – oddelek Mengeš, za določen čas s polnim delovnim časom – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA HARMONIKE** – oddelek Domžale, za določen čas s polovničnim delovnim časom.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje Zakona o glasbenih šolah. Prijave z dokazili naj pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na Glasbena šola Domžale, Ljubljanska c. 61, 61230 Domžale.

Svet
GLASBENE ŠOLE MURSKA SOBOTA,
Staneta Rozmana 1

razpisuje prosta dela in naloge

- **RAVNATELJA ŠOLE**
Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje za učitelja na glasbeni šoli določene v 1. odstavku 21. člena Zakona o glasbenih šolah.
– imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj
– izpolnjevati pogoje iz Druženega dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini M. Sobota
za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **2 UČITELJEV HARMONIKE**
- **UČITELJA FLAVTE**
- **UČITELJA KITARE**
za nedoločen čas s polovničnim delovnim časom
- **UČITELJA ORKESTRALNIH TROBIL**
za nedoločen čas z manj kot polovničnim delovnim časom (1/3 delovne obveznosti)
- **UČITELJA VIOLINE**

Na razpisana dela in naloge se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za učitelja na glasbeni šoli ustrezne smeri. Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi pošljite v 15 dneh na naš naslov.

Komisija za delovna razmerja
GLASBENE ŠOLE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK, LJUBLJANA,
Emonska 20

razpisuje prosta dela in naloge

za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

- UČITELJA HARMONIKE
- UČITELJA KITARE

za določen čas s krajšim delovnim časom:

- UČITELJA FLAVTE
- UČITELJA VIOLINE
- UČITELJA TROBENTE
- UČITELJA KLARINETA
- UČITELJA POZAVNE
- UČITELJA TOLKAL
- UČITELJA VIOLONČELA
- UČITELJA BARITONA
- UČITELJA SAKSOFOVA
- UČITELJA KLAVIRJA za oddelek na Dobrovi pri Ljubljani

Na razpis se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za učitelja glasbe na glasbeni šoli.

Začetek opravljanja del in nalog je 1. september 1988.

Stanovanj ni.

Poseben pogoj: trimesečno poskusno delo.

Prijave z življenjepisom, s seznamom dozdajšnjih zaposlitev in z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja 8 dni po objavi razpisa.

Komisija ne bo upoštevala nepopolnih vlog.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.

Svet

OSNOVNE ŠOLE NARODNI HEROJ TONE TOMŠIČ LJUBLJANA,
Šaranovičeva ulica 7

razpisuje prosta dela in naloge:

- UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA za določen čas
- UČITELJA ZEMLJEPISA za določen čas
- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za nedoločen čas.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Začetek dela 1. 9. 1988. Šola nima stanovanj.

OSNOVNA ŠOLA DR. JOŽE POTRČ, LJUBLJANA,
Potrčeva 1

razpisuje prosta dela in naloge:

- UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PA – glasbena vzgoja, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
 - UČITELJA TEHNIČNE IN LIKOVNE VZGOJE, PA – tehnična in likovna vzgoja, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
- Začetek dela: 1. september 1988

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po končanem roku za prijavo.

I. Svet šole
SREDNJE EKONOMSKE, NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNE IN PEDAGOŠKO-DRUŽBOSLOVNE ŠOLE BREŽICE

razpisuje prosta dela in naloge:

- PROFESORJA GLASBENEGA POUKA za 75% delovne obveznosti (15 pedagoških ur) za določen čas-eno šolsko leto – P
- PROFESORJA PSIHLOGIJE za 90% delovnih obveznosti (18 pedagoških ur) za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- PROFESORJA FIZIKE – P

II. Razpisna komisija pri
SREDNJI EKONOMSKI, NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNI IN PEDAGOŠKO-DRUŽBOSLOVNI ŠOLI BREŽICE

razpisuje prosta dela in naloge

- RAVNATELJA in
- POMOČNIKA RAVNATELJA

Razpisni pogoji:

- visoka izobrazba
- strokovni izpit
- 5 let delovnih izkušenj
- znanje slovenskega jezika

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, s kratkim življenjepisom in z opisom dosedanjega dela za I. razpis Svetu delovne skupnosti in za II. razpis Razpisni komisiji Srednje ekonomske, naravoslovno-matematične in pedagoško-družboslovne šole Brežice. Trg dr. I. Ribarja 14. 68250 Brežice v 15 dneh po objavi. O izbiri jih bomo obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Komisija za delovna razmerja
SREDNJE DRUŽBOSLOVNE ŠOLE MARIBOR, Leninov trg 1

razpisuje prosta dela in naloge

- PEDAGOGA za določen čas s polovičnim delovnim časom za šolsko leto 1988/89
- Pogoj: profesor pedagogike, opravljen strokovni izpit.
- UČITELJA ZGODOVINE IN TEORIJE UMETNOSTI za določen čas s polovičnim delovnim časom za šolsko leto 1988/89
- Pogoj: visoka izobrazba-po programu oddelka za glasbeno pedagogiko ali visoka izobrazba iz muzikologije ali glasbene umetnosti.

SREDNJEŠOLSKI CENTER TEHNIŠKO PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA, Veljka Vlahoviča 12

razpisuje po sklepu delegacije delavcev v svetu SCTPU Murska Sobota prosta dela in naloge

A) Za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

1. ŠTIRIH UČITELJEV MATEMATIKE
2. UČITELJA RAČUNALNIŠTVA
3. UČITELJA VARSTVA PRI DELU
4. DVEH UČITELJEV STROKOVNO TEORETIČNIH PREDMETOV v tekstilno-tehnološki usmeritvi
5. OSMIH UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA v tekstilno-tehnološki usmeritvi
6. SEDMIH UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA v kovinarski usmeritvi

B) Za določen čas s polnim delovnim časom:

1. UČITELJA STROKOVNIH PREDMETOV v elektro usmeritvi
2. UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA v elektro usmeritvi
3. UČITELJA ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA
4. UČITELJA SLOVENŠČINE
5. UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSIZMA

Pogoji:

A)

1. profesor matematike
2. visoka izobrazba ustrezne smeri
3. inž. varstva pri delu in strokovni izpit
4. dipl. inž. tekstilne tehnologije
5. inž. tekstilno-konfekc. tehnologije ali inž. tekstilne tehnologije z ustrežno prakso
6. višja izobrazba strojne smeri, osnovni poklic kovinarske usmeritve, 3 leta delovnih izkušenj (področje: 2 oblikovalec kovin-rezkalec, 2 oblikovalec kovin-strugar, 2 vzdrževalec vozil in strojev, 1 monter in upravljalac energetskih naprav)

B)

1. dipl. inž. elektrotehnike – elektronik
 2. inž. elektrotehnike – elektronik
 3. visoka izobrazba iz angleškega jezika in književnosti
 4. visoka izobrazba iz slovenskega jezika in književnosti kot predmeta A ali B v povezavi z drugo študijsko skupino
 5. visoka izobrazba interdisciplinarne pedagoške smeri za samoupravljanje s temelji marksizma; visoka izobrazba iz sociologije, filozofije, zgodovine, geografije, novinarstva, ekonomije, prava ali pedagogike ter končan program za izpopolnjevanje.
- Prevzem vseh razpisanih del in nalog pod točkami A) 1 do 6 je 1. 9. 1988 – za nedoločen čas, pod točkami B) 1 do 5 pa 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989 – za določen čas.

Kandidati naj pošljejo ustrezne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota, Veljka Vlahoviča 12, telefon: (069) 22 640, interna 14.

Razpisana komisija

OSNOVNE ŠOLE JANKO RIBIČ CEZANJEVCI

razpisuje prosta dela in naloge

– RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, določene z Zakonom o osnovni šoli. Imeti mora ustrezne moralno-politične lastnosti in sposobnosti za uspešno vodenje šole ter uveljavljanje samoupravljanja in družbenih interesov. Mandat traja 4 leta (reelekcija). Prevzem dolžnosti 1. 9. 1988.

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili na naslov: Razpisna komisija pri Osnovni šoli Janko Ribič Cezanjevci, 69240 Ljutomer v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po končanem roku za prijavo.

Komisija za delovna razmerja in družbeni standard
OSNOVNE ŠOLE FRANA ALBREHTA KAMNIK

razpisuje dela in naloge

- UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE za nedoločen čas s polnim delovnim časom. PRU
- UČITELJA MATEMATIKE za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 do 5. 6. 1989 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). P ali PRU
- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1988 do 22. 5. 1989 za podružnico Mekinje
- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za delo v oddelku podaljšanega bivanja za šolsko leto 1988/89.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

SREDNJA AGROŽIVILSKA ŠOLA LJUBLJANA, Cesta v Mestni log 47

razpisuje prosta dela in naloge za šolsko leto 1988/89

- 2 UČITELJEV MATEMATIKE, za nedoločen čas s polnim delovnim časom;
 - UČITELJA KEMIJE za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom);
 - UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom);
 - LABORANTA ZA BIOLOGIJO IN FIZIKO, za določen čas, z nepolnim delovnim časom;
- Začetek dela 1. 9. 1988. Dela in naloge se bodo izvajala v Srednješolskem centru Rudolfa Maistra v Kamniku. Novi trg 41/a.
- V skladu z zahtevami VIP in sklepom Strokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje, morajo imeti vsi kandidati zahtevano stopnjo in smer izobrazbe.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: SREDNJA AGROŽIVILSKA ŠOLA Ljubljana, Cesta v Mestni log 47. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končani izbiri.

Svet
VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE OTON ŽUPANČIČ ČRNO MELJ

razpisuje v skladu s samoupravnimi splošnimi akti dela in naloge

– VODJE vzgojno-varstvene enote Loka

Pogoji: Za vodjo vzgojno-varstvene enote je lahko imenovan kdor

- izpolnjuje splošne pogoje, določene z Zakonom o vzgoji in varstvu predšolskih otrok in Družbenim dogovorom o oblikovanju kadrovske politike v občini
 - je vzgojitelj ali pedagog ali psiholog ali socialni delavec ali specialni pedagog ali učitelj
 - ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok
 - ima dejaven in pozitiven odnos do graditve socialističnih samoupravnih odnosov
 - ima organizacijske sposobnosti – to mora dokazovati s svojim preteklim delom.
- Dela in naloge razpisujemo za 4-letni mandat.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: Vzgojno-varstvena organizacija Oton Župančič, Kidričeva 18 b, Črnomelj. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po sprejetem sklepu o imenovanju.

Komisija za medsebojna delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE CVETKO GOLAR ŠKOFJA LOKA

razpisuje na podlagi 15. do 21. člena pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela in naloge

- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za nedoločen čas s polnim delovnim časom
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA v oddelku podaljšanega bivanja za nedoločen čas s polnim delovnim časom na centralni šoli
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA v oddelku podaljšanega bivanja za določen čas s polnim delovnim časom na centralni šoli
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA v oddelku podaljšanega bivanja za določen čas s polnim delovnim časom na podružnični šoli Reteče
 - UČITELJA GLASBENE VZGOJE za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- Pogoj: Pedagoška akademija ustrezne smeri. Poskusno delo 3 mesece.

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo Cvetko Golar Škofja Loka, Frankovo 51. K prijavi priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so navedeni v razpisu.

Kandidate bomo izbrali najpozneje v 10 dneh po končanem razpisnem roku. O izidu razpisa bodo pisno obveščeni najpozneje v 14 dneh po opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE NARODNEGA HEROJA JOŽETA KERENČIČA MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

razpisuje prosta dela in naloge

- UČITELJA GLASBENE IN LIKOVNE VZGOJE za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989
 - UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 8. 1989 s polovičnim delovnim časom; dela bo opravljal tudi v oddelku varstva vozačev in podaljšanega bivanja
 - UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE za določen čas od 1. 9. 1988 do 21. 4. 1989
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za nedoločen čas
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 1. 1989
 - UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za določen čas od 1. 9. 1988 do 31. 7. 1989
- Prosta dela in naloge od 1. do 3. alinee so razpisane za centralno šolo Miklavž pri Ormožu, ostala pa za podružnično šolo Kog (COŠ).
- Pogoji v skladu z določili zakona o osnovni šoli.

Prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole. Kandidate bomo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE BRATSTVO IN ENOTNOST PROSENJAKOVCI TESTVÉRISÉG-GYSÉG ÁLTALÁNOS ISKOLA PÁRTOSFALVA

razpisuje prosta dela in naloge:

s polnim delovnim časom za nedoločen čas

- UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU ali P
- UČITELJA MADŽARSKEGA JEZIKA, PRU ali P
- 3 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA, PRU (2 učitelja za podružnični šoli)

Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje po Zakonu o osnovni šoli in obvladati slovenski in madžarski jezik. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Začetek dela 1. 9. 1988.

PREKLIC

OSNOVNA ŠOLA FRANC ROZMAN STANE, LJUBLJANA, Prušnikova 85.

preklicuje razpis, objavljen v PD dne 11. 4. 1988, in sicer zaradi reorganizacije pouka v naslednjem šolskem letu.

POPRAVEK

V razpisu Osnovne šole z italijanskim učnim jezikom Piran, Vojkova 1, objavljenem 25. aprila 1988, sta nastali napaki, ki ju popravljamo takole:

Dela in naloge od točke 2. do točke 6 (in ne do 4) so za nedoločen čas. Pogoji pod točko 6 (in ne 4): visoka pedagoška izobrazba ustrezne smeri.

V ZNAMENJU KITAJSKJE UMETNOSTI

»Čopič mora slediti srcu«

Od 15. aprila do 15. junija osvežuje Ljubljano razstava kitajske umetnosti, ki je prvič na ogled v Jugoslaviji, pa tudi v Evropi. Razstava ponuja presek kitajskega slikarstva dinastij Ming in Qing, li drugače povedano, pred nami je izbor slik, ki so nastale med leti 1368 in 1911. Narodna galerija v Ljubljani je postregla z docela zjemno zbirko slik, ki je prvič prešla iz Muzeja prestolnice Beijing na evropska tla. Že (arheološka) razstava stare kitajske kulture v Benetkah, pa pozneje sorodna v Zagrebu je zbudila izredno zanimanje občinstva za to najstarejšo in zelo bogato civilizacijo. Gotovo se je ob tem porajalo več vprašanj, kot jih je zmogel nepoučeni Evropejec, tradicionalno vzgojen v evropocentričnem duhu. Po drugi strani pa se lahko spomnimo na primere kitajskih grafikov na ljubljanskih bienah, ki so predstavili – vsaj za oči evropskega sodobnika – utrip kitajskega duha z navdihom stare kulture in klasičnega izročila.

Ko je zdaj v Narodni galeriji pred nami izbor slik v časovnem presledku več kot petsto let, se znova odpirajo vprašanja – nanja lahko z našim (ne)znanjem le približno odgovorimo, hkrati pa razstava omogoča lep korak dalje od tistega, kar smo doslej poznali. Umetnost Daljnega vzhoda, še zlasti Kitajske, je od nekdaj burila domišljijo in s svojo krhko poetičnostjo zbujala zvedavo občudovanje. Drugačna zgodovina, drugačno civilizacijsko izhodišče in pojmovanje kulture vse to in še drugo naredi, da evropski občudovalec kitajske slike doživlja lepoto, miselni nadih in posebnosti kitajskega podajanja, gotovo pa težko v celostni povezavi vseh prvih pojmovanja umetnosti drugače vzhodnjak. Vendar pa ne smemo videti ovire pri tem, da nam manjka tako zgodovinsko (poprejšnje) znanje, zlasti teoretično in vedenje o kitajski umetnosti. Umetnost ostaja univerzalna v svoji estetski in sporočilni govorici. Že to je samo po sebi dovolj obetavno, in kot kaže praksa, je želja po spoznavanju drugega in drugačnega lahko ustvarjalno gibalno za tak umetniški svet, kot je zdaj pred nami.

Tisto najbolj splošno ugotovitev o kitajskih slikah je mogoče strniti zelo poenostavljeno: kitajska slika iz teh obdobij je več kot imaginarna podoba sveta, saj skuša zaobjeti duha, filozofijo in religijo, povezuje organski in anorganski svet kot nedeljivo celoto, svet v malem je hkrati del kozmosa. Tu ni abstrakcije evropskega slikarstva Kupke in Kandinskega, je nekaj drugega v navidez konkretnem svetu, ki je pretkan s simboli. Seveda so to le najbolj preproste misli, ki želijo opozoriti na večplastno celostnost kitajskega slikarskega izročila. Kitajsko slikarstvo se je razvijalo na dveh ravneh: kot ljudska umetnost in kot visoka umetnost izbranih krogov, oboje pa je potekalo vzporedno in ne brez medsebojnih vplivov. Tradicionalno kitajsko slikarstvo izobrazencev je tesno povezano s kaligrafijo, ima pa skupen vir: čopič, tuš, vodo, svilo ali papir, ki je posebej izdelan za slikarske namene. Povezava med zapisano besedo in podobo je za Kitajca organska, samoumevna vez, zraščena umetniški postopek. Ni naključna zahteva Quing Haa iz časa dinastije Song, ko pravi: »Čopič mora slediti srcu.« Kaligrafija je na Kitajskem od nekdaj veljala za umetnost, ki »nima glasu in vendar vsebuje glasbo«. Že tu je evropski obiskovalec »oškokovan« za poezijo posebne vrste.

Kitajsko tradicionalno slikarstvo ni bilo nikoli podrejeno perspektivi, svetlobi-senci, realizmu motiva. Čeprav v nas laično lahko ustvari tak občutek. Svobodno podajanje oblik pa spet ni samemu sebi prepuščena fantazija, ampak sklop oblik v medsebojni povezavi in celostni poziciji (s kaligrafijo vred) poda čutenje in razpoloženje hkrati z miselnimi prvinami. Več perspektivnih žarišč je medsebojno povezanih v doživljajski kompleks in kot celostna estetika slike. Znotraj takih in še drugih prvih je dovolj prostora za poezijo, religiozni ali miselni preblik in abstrakcijo. Po drugi strani pa ne glede na različen zgodovinski čas vidi evropskih gledalec vezi tradicije, ali povedano drugače, tradicija slikarsko-kaligrafskega postopka je pri razvoju kitajskega slikarstva močna in kljub razvojnemu loku ostaja ob vseh spremembah dosti bolj uokvirjeno izražanje, kot smo ga vajeni v Evropi. Čeprav načelo »v formo ujeti duh« doživlja spremembe, ostaja v svojem temelju v celotnem razponu stare kitajske slikarske umetnosti; seveda so ob tem upoštevana še drugačna vodila in načela. Ena od motivnih trajnic je narava – bodisi čista narava, ali povezana z živalmi in ljudmi. Ne gre zgolj za prostorske razsežnosti, ampak mnogo bolj za povezujoči svet vesolja, narave in človeka. Resda so kasneje upoštevali več realizma, zahteve po detalju, po še drugačni uporabi barve, vendar pa te in druge prvine niso niti najmanj povezane z evropsko slikarsko izkušnjo. Med mnogimi kitajskimi umetniki je veljalo, da »zadostja pomen, podobnost barv ni potrebna«. Če npr. slike Marka Tobeya nekoliko spominjajo na kitajsko kaligrafijo, ali če Jackson Pollock »poliva« barve po platnu, tedaj je daleč pred modernostmi te vrste kitajski umetnik razvil tuš na podlagi in iz tega z vso subtilnostjo oblikoval krajino, naravo – kot »sledi duhu« v smislu kitajske abstrakcije, pri kateri ni nikoli popolne brezpredmetnosti. In končno je tudi pri evropskem tipu slikarstva, da abstrakcija ni le brezpredmetni svet, izražen s črtami in barvami. Če je kdo od evropskih slikarjev lahko postal blizu kitajskemu slikarstvu, je to zagotovo prav zaradi širine pojmovanja slikarske umetnosti Paul Klee, dosti premalo upoštevani teoretik in slikar. Kitajska umetnost vpliva na Evropo že od 19. stoletja, zdajšnja razstava pa marsikaj pove o tradiciji, ki lahko s svojimi posebnimi značilnostmi ohranja vez s kitajskimi sodobnejšimi tokovi.

IGOR GEDRIH

LETOŠNJI DAN ŽELEZNIČARJEV POČASTILI Z USTANOVITVIJO KULTURNO-UMETNIŠKEGA DRUŠTVA

V torek, 12. aprila, so na Železniški srednji šoli v Ljubljani ustanovili šolsko kulturno-umetniško društvo.

K temu jih je spodbudilo razširjeno delovanje kulturnih fakultativnih dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo učenci v prostem času. V šoli in dijaškem domu deluje kar 13 takih skupin. V njih pa sodeluje 272 učencev.

Po ureditvi vseh formalnosti v zvezi z ustanovitvijo ŠKUD-a, so šolski pevski zbor, šolski orkester, recitatorji, pihalni orkester iz Zidanega mosta, železniški pevski zbor Tine Rožanc ter plesna skupina šole popestrili slavnostno proglasitev društva. Obenem so nakazali nadaljnjo pot svojega delovanja.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k ustanovitvi tega društva, se iskreno zahvaljujemo, mladim navdušencem pa želimo veliko lepih in uspešnih nastopov.

JOŽE PETERNEL

Naknadne razpise

prostitih del in nalog učiteljev, vzgojiteljev in drugih delavcev vzgojno-izobraževalnih in vzgojno-varstvenih organizacij bomo objavili

30. maja in 20. junija t. l.

Šole in vzgojno-varstvene organizacije prosimo, da nam pošljejo razpise vsaj teden dni pred objavo. Če imate težave pri usklajevanju rokov, nam telefonirajte in skušali vam bomo ustreči. Številka našega telefona je (061) 315-585. Vodstva šol in vzgojno-varstvenih organizacij obveščamo, da so cene razpisov v našem glasilu domala za tretjino nižje kot v dnevnem tisku, denar pa se vrača prosvetnim delavcem s primernejšo naročnino.

Razpisne številke so naprodaj v knjigarnah in vseh večjih središčih Slovenije.

TEKMOVANJE ZA PREŽIHOVO BRALNO ZNAČKO V MARIBORU

V petek, 7. aprila, so v osnovni šoli Prežihov Voranc v Mariboru slovesno sklenili tekmovanje za Prežihovo bralno značko. Pod vodstvom Herte Vidic je nastopil pevski zbor in zapel nekaj pesmi, med drugimi tudi himno Prežihovcev; le-ta povezuje vse učence osnovnih šol iz Slovenije in zamejstva, ki nosijo Prežihovo ime. Osmo-šolka je razmišljala o bralni kulturi v naši deželi. Sledil je živahen pogovor s pisateljem Janezom Švancem, ki je našel priščen stik s tekmovalci. Z duho-

vitimi odgovori je ustvaril sproščeno, veselo ozračje. Tekmovalec je pozdravila tudi Sonja Golec, predsednica komisije za kulturo v krajevni skupnosti Prežihov Voranc; spomnila jih je, da sta bralno značko uvedla na Prevaljah že leta 1961 pisatelj Leopold Suhodolčan in profesor Stanko Kotnik. Na tekmovanju je bilo 572 uspešnih učencev (88 odstotkov). Pisatelj Janez Švanc je predstavnikom oddelčnih skupnosti prisrčno čestital ob izročitvi značk in knjig, po prireditvi pa smo si v šolski knjižnici ogledali razstvo knjig Janeza Švancerja.

S. G.

22. KONFERENCA MEDNARODNE ORGANIZACIJE IATEFL V EDINBURGU

Člani IATEFL, organizacije, ki združuje učitelje angleščine vsega sveta, smo se od 11. do 14. aprila zbrali na 22. mednarodni konferenci v Edinburgu. 1100 udeležencev iz 53 držav je v štirih dneh izmenjalo izkušnje, se seznanilo z novimi dosežki stroke in navezalo stike s kolegi z vsega sveta.

Program je bil raznolik, tako da je lahko vsakdo našel področje, ki ga zanima. V prostorih nove univerze v Edinburgu se je štiri dni od jutra do večera govorilo o vsem, kar je v zvezi z učiteljem, poučevanjem in jezikom samim.

Vsak dan smo začeli s plenarnim sejo, kjer se je govorilo predvsem o angleščini kot svetovnem jeziku in o organizacijah učiteljev angleščine po svetu. Sledila so predavanja in seminarji, ki so udeležence seznanili s sprotimi zadevami, precej pa je bilo tudi praktičnih napotkov in svežih zamisli.

Konference so se udeležili tudi avtorji, ki so s svojim delom že veliko prispevali h kakovosti pouka in vzgoji mladine, zato so bila njihova predavanja tudi najbolj obiskana.

Alan Maley (pri nas ga poznamo po učbeniku *Quartet 1-2*, ki je na voljo v Oxford centru v Ljubljani) se je lotil problema branja v tujem jeziku. Predstavil je dvajset načinov obdelave besedila, ki so bolj zanimivi in privlačnejši od klasičnega branja.

Mario Rinvulcri (*Vocabulary*, ki ga je izdala Oxford Uni-

versity Press, je le eno izmed številnih del, ki prinašajo sveže ideje in praktične nasvete za delo v razredu) se je razgovoril o novih metodah in možnostih, ki jih daje sicer ne preveč priljubljeni narek. Avtor se z narekom ukvarja že dobro leto in knjiga *Dictation - New methods, new possibilities*, ki jo je napisal skupaj s Paulom Davisom, bo izšla julija letos pri Cambridge University Press.

Kot vsako leto je tudi letos spremljala srečanje članov IATEFL izčrpana razstava knjig in drugih učnih pripomočkov, kjer so se predstavile številne založbe, organizacije in šole.

Pisano dejavnost je popestrila tudi razprava, ki jo je IATEFL organizirala skupaj z BBC-jem. Dr. Tom McArthur, profesorja Braj Kachru in David Crystal ter pisatelj Ngugi wa Thiongo so duhovito razpravljali o povezanosti jezika in kulture. V drugem delu so v razpravi sodelovali tudi poslušalci. Posnetek pogovora bo podal BBC World Service v eni izmed svojih oddaj v maju.

Člani posebnih delovnih skupin, ki delujejo pri IATEFL, smo se med konferenco zbrali na rednih letnih sestankih in se pogovorili o delu v preteklem letu, o razširitvi članstva in o časopisu, ki ga izdajamo.

Ob koncu srečanja smo se udeleženci konferenc razšli z željo, da bi se prihodnje leto zbrali še v večjem številu v Coventryju, ko bo gostiteljica Univerza v Warwicku.

MOJCA BELAK

ZA POČITNICE IN IZLETE ŠE NI PREPOZNO

Center za mladinski turizem Mladi turist že več kot dvajset let pomaga mladim pri izbiri in organizaciji različnih izletov in potovanj po Jugoslaviji. Omogoča enodnevne končne šolske izlete, večdnevne maturantske, obiske zgodovinskih in drugih znamenitosti, ogleda različnih športnih prireditev, pozimi pa pripravljajo smučarske pakete in tečaje. Sposojajo tudi športno in turistično opremo – posameznikom in skupinam. Pri njih se mladi lahko včlanijo v nekatere mednarodne mladinske in študentske

organizacije; tako imajo popuste pri vstopninah v muzeje in galerije in še nekatere druge ugodnosti.

Po šolah so se učenci večinoma že dogovorili za končne izlete, dekleta, zaposlena pri Mladem turistu, pa so povedala, da tudi za tiste, ki si še niso izbrali cilja izleta, ni prepozno. Če se boste oglašili pri njih (Celojska 49, Ljubljana), vam bodo rada svetovala – morda dvo- ali tridnevne počitnice v Istri za petinštirideset do petinšestdeset tisoč dinarjev.

Jože Zupančič

1908-1988

Boleče je odjeknila med nami vest, da je umrl Jože Zupančič, učitelj in vzgojitelj, ki je znal prisluhniti vsakomur, mu svetovati in pomagati.

Rodil se je leta 1908 v delavski družini v Ljubljani. Še preden mu je bilo 19 let, je začel svojo poklicno pot v hribovski vasi Dražgoše, kjer je služboval osem let.

Ko se je začela druga svetovna vojna, je bil na osnovni šoli v Selcih. Tu je učil in vzgajal mlade o ljubezni do domovine, do lepe slovenske besede in domače zemlje. Okupator tega ni prežrl. Med prvimi ga je zaprl v Begunje, Goričane in od tam izgnal v Srbijo, šolo pa začasno zaprl. Po osvoboditvi se je spet vrnil, poln zamisli in pedagoškega optimizma in nadaljeval pouk tam, kjer so ga pred leti nasilno ukiniteli.

S šolskim letom 1947/48 je bil premeščen v Železnike. Tam se je z vso človeško in pedagoško zmogljivostjo trudil, da bi bilo delo na šoli čimbolj ustvarjalno in uspešno. Leta 1954 pa se je preselil v Reteče, da bi lahko njegovi otroci nadaljevali šola-

nje. Pri svojem pedagoškem delu je spoznal, kako narava marsikoga bogato obdari s sposobnostmi za življenje, pri drugem pa je zelo skopa.

Ob tem spoznanju se je posvetil tudi poučevanju učencev na osnovni šoli Blaž Ostrovrha v Škofji Loki.

Poleg skrbnega vodenja šol in poučevanja na osnovnih šolah, nekdanji vajenski šoli je med službovanjem vodil tudi številne pevske zборе in z njimi uspešno nastopal v raznih krajih.

Sodeloval je tudi v družbeno političnih organizacijah. Omenimo naj vsaj njegovo večletno vodenje sindikalne organizacije pedagoških delavcev v občini.

Zaradi sposobnosti, vestnosti in delavnosti je prejel več priznanj in odlikovanj, med drugimi tudi red dela s srebrnim vencem.

Kljub grenkemu spoznanju, da je za zmeraj odšel od nas, bi Jože Zupančič ostal med nami in v nas kot dober prijatelj, zglede učitelj in kot človek, ki se je nesebično in neutrudno razdal za uresničevanje ciljev pedagoškega poslanstva.

LOJZE MALOVRH

OB TEDNU RDEČEGA KRIŽA

Za humanizem, razvoj in mir

V 145 državah sveta delujejo organizacije Rdečega križa in združujejo več kot 250 milijonov ljudi vseh starosti, ras in narodnosti (včlanjen je vsak petnajsti zemljan). Za simbol te mednarodne skupnosti, ustanovljene 1863. leta v Ženevi, uporabljajo v 120 državah rdeči križ na beli podlagi, v 24 pa rdeči polmeseček na beli podlagi.

Osrednja slovenska proslava ob 8. maju, mednarodnem dnevu Rdečega križa, je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani. Letošnji praznik je bil še posebno slovesen, saj mineva že 125 let od ustanovitve Rdečega križa in 35 let prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem (v teh letih je 800 tisoč ljudi enkrat ali večkrat darovalo svojo kri).

Ob jubileju rdečega križa je izšla pri Rdečem križu Slovenije (Mirje 19, Ljubljana) knjiga predsednice te humanitarne organizacije pri nas Ivice Znidaršič Rdeči križ za humanizem, razvoj in mir. Avtorica opisuje nastan-

ek in razvoj gibanja, poleg posebnosti predstavljajo posameznike, ki so za njegov razvoj naredili največ. Posebno pozornost namenja dejavnosti Rdečega križa pri nas.

Knjiga je namenjena vsem, ki bi Rdeči križ radi bolje spoznali, posebno učiteljem in vzgojiteljem, ki naj bi mlade čimbolj seznanili s tem gibanjem. Učenci sicer sodelujejo pri številnih aktivnostih, ki jih organizira Rdeči križ Slovenije (brigade Rdečega križa, tekmovanja v prvi pomoči, zbiranje starega papirja, pomoč starejšim in invalidom, varstvo okolja, boj proti kajenju, alkoholizmu in narkomaniji). Če pa želimo, da se bodo zavzemali za humanizem, razvoj in mir vsi življenje, morajo razumeti Rdeči križ kot pomemben dejavnik v mednarodnih odnosih, zato s morajo z njimi o tem čimveč pogovarjati – ne le ob vsakoletnem majskem tednu Rdečega križa.

L. L.

OBLETNICA MATURE

Maturanti celjskega učiteljskega letnika 1963, razred 5a!

Zbrali se bomo v soboto, 28. maja 1988, ob 14. uri v Celju, v restavraciji Pri mostu, da proslavimo 25-letnico mature.

Prijave pošljite do 25. maja na naslov Ivan Mirt, Cesta 4, julija 5 Krško.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD PIRAN o. sol. o. Svet vzgojno-izobraževalnega zavoda Piran

razpisuje

za šolsko leto 1988/89

DVE KADROVSKI ŠTIPENDIJI za študij na PEDAGOŠKI AKADEMIJI za smer FIZIKA – TEHNIČNA VZGOJA

DVE KADROVSKI ŠTIPENDIJI za študij na FAKULTETI ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO za smer MATEMATIKA – RAČUNALNIŠTVO

Kandidati naj izpolnijo prijavo oz. vlogo na obr. DZS SPN-1 v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojno-izobraževalni zavod Piran, DSSS, Rozmanova 7, 66330 Piran. O podelitvi štipendij bomo obvestili vse kandidate v 30 dneh po izbiri.

prosvetni
delavec

Ustanovitelj: Republiški odbor Sindikata delavcev vzgoje, izobrazbe in znanosti ter izobraževalna skupnost Slovenije – izhaja štirinajstredno med šolskim letom.

Izdajateljski svet CZP Prosvetni delavec: predsednik Aleš Golja, Tea Dominko, Leopold Kejžar, Marjara Kunej, Jože Miklavc,

Vida Nered, Alenka Pučko, Marjara Skalar, Janez Sušnik, Stanko Šimenc, Slava Šarc.

Direktor: Stanko Šimenc.

Uredniški odbor: Geza Čahuk, Tea Dominko, Jure Gartner, Marjara Kunej, Barica Marentič-Požarnik, Veljko Troha, Stanko Šimenc, Marija Velikonja, Majda Vujović.

Uredništvo: Stanko Šimenc, glavni urednik, Marjara Kunej, odgovorna urednica, Lučka Lešnik, novinarka – urednica, Tea Dominko, tehnična urednica.

Naslov uredništva in uprave: Poljanski nasip 28, tel.: 315-585, poštni predal 21, Ljubljana 61104.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za leto 1988 znaša 7500 din za posameznike in 12000 din za organizacije. Za upokojene prosvetne delavce in študente pedagoških smeri znaša naročnina 6000 din na leto.

Posamezna številka stane 500 din.

Številka tekočega računa: 50101-603-46509.

Tiska ČTP Ljudska pravica, ISSN 0033-1643

Po mnenju Republiškega komisija za vzgojo in izobraževanje je časnik »Prosvetni delavec« prost temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov (glej 7. točko 1. odstavka 3. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu).